POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Naše DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prešernova ulica, soba 19. ČEK. RAČUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POŠTNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 21 | Izhaja tedensko | Ptuj, 26. avgusta 1949 | Mesečna naročnina din 14.— | Cena din 3.—

Odgovor vlade FLR Jugoslavije na sovjetsko noto od 18. avgusta

Beograd, 23. avgusta. (Tanjug.) V odgovoru na noto vlade Zveze sovjetskih socialističnih republik št. 28 z dne 18. avgusta 1949 sporoča vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije tole:

»Vlada FLRJ nima namena, da bi se prepirala z vlado ZSSR o režimu v Jugoslaviji, o pravem smotru resolucije Informbiroja in o tem, ali je ali ni jugoslovansko gospodarstvo postalo privesek gospodarstva kapitalističnih držav. Dejstva o zunanji trgovini v Jugoslaviji, o načelih, na katerih temelji, so javna in znana, prav tako pa tudi notranja stvarnost v naši državi. Vse to pa ni potrebno posebej pojasnjevati tudi ob tej priložnosti in to tem manj, ker so vlada ZSSR in odgovorni sovjetski voditelji in sovjetska propaganda prešli preko vseh teh dejstev in jih pokazali v napačni luči, da bi mogli na kakršen koli način opravičiti pred javnim mnenjem svoje ravnanje nasproti Jugoslaviji.

Vendar pa smatra vlada FLRJ, da je njena dolžnost poudariti, da je Federativna ljudska republika Jugoslavija neodvisna ali suverena država in da njeni narodi in njena vlada nikakor nočejo dovoliti, da bi se kdor koli vmešaval v njihove notranje zadeve. In dalje, vlada FLRJ prav tako poudarja, da noben pritisk od zunaj doslej ni imel in tudi v bodoče ne bo imel nobenega vpliva na njeno notranjo politiko, kar pa zadeva zunanjo politiko Federativne ljudske republike Jugoslavije, smatra vlada FLRJ prav tako kot nujno poudariti, da vodi to politiko v skladu z neodvisnostjo in suverenostjo države, v skladu s progresivnimi načeli miru in sodelovanja med narodi in državami na temelju enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja suverenitet, v skladu z mednarodnimi pogodbami in obveznostmi, ki so bile in so javni akti vlade FLRJ. Narodi in vlada FLRJ niso pripravljeni pod nobenim pogojem, da bi se na pritisk od zunaj odrekli tem načelom.

Vlada FLRJ izraža svoje začudenje, da je aretacija peščice belogardistov — sovjetskih državljanov, ljudi temne preteklosti, ki so prekršili zakone in gostoljubnost FLRJ, lahko povzročila tako žaljivo, grobo in neutemeljeno noto vlade ZSSR. To začudenje vlade FLRJ je tem večje, ker vlada ZSSR hkrati molči o repatriaciji jugoslovanskih otrok iz ZSSR, katerih vrnitev so že večkrat zahtevali vlada FLRJ in roditelji-skrbniki, prav tako pa tudi o repatriaciji jugoslovanskih državljanov, ki živijo v ZSSR, pa jim vlada ZSSR še doslej ni izdala potnih dovoljenj, čeprav niso z ničimer prekršili zakonov ZSSR in so na svobodi.

Vlada FLRJ ugotavlja, da so trditve o ravnanju jugoslovanskih organov z nekimi sovjetskimi državljani, bivšimi belogardističnimi emigranti, docela izmišljene, neresnične in žaljive. Omenjenim osebam je bila, kakor je bilo že navedeno v številnih notah vlade FLRJ, odvzeta prostost, ker so se hudo pregrešile proti zakonom FLRJ s svojim vohunskim in sovražnim delovanjem proti FLRJ, ki ima kot suverena država pravico, da se brani pred takim ravnanjem. Vendar kljub temu, da so neizpodbitni dokazi o krivdi teh oseb, je vlada FLRJ, izražajoč dobro voljo, da se rešijo sporna vprašanja med obema vladama, pripravljena izročiti vladi ZSSR v najkrajšem možnem roku vse te aretirane osebe. Hkrati izraža vlada FLRJ svojo pripravljenost, da vsem sovjetskim državljanom, ki stalno bivajo v FLRJ in ki to želijo, takoj omogoči, da zapustijo jugoslovansko ozemlje in jim pri tem da vse olajšave.

Vlada FLRJ in njeni najodgovornejši predstavniki so vselej izjavljali svojo pripravljenost, reševati z vlado ZSSR vsa sporna vprašanja med obema državama sporazumno. Vlada FLRJ tudi ob tej priložnosti ponavlja to svojo odločitev in izjavlja, da je pripravljena reševati vsa sporna vprašanja z vlado ZSSR v skladu in duhu z mednarodnimi obveznostmi, ki sta jih sprejeli obe vladi.«

Neuspeli napad sovjetskih not na resnico in dejstva o FLRJ

Sovjetska vlada je poslala vladi Jugoslavije dve noti, ki sta različni po vsebini, enaki pa po namenu in po izrazih, kakršnih se sovjetska vlada še nikdar ni posluževala niti v sporih s fašisti in imperialisti, in kakršne vsakega bralca živo spominjajo na neke, pred drugo svetovno vojno, udomačene zloglasne diplomatske metode. Prva nota govori o Slovenski Koroški, druga pa jemlje vnovič v zaščito bivše belogardiste, nove sovjetske državljane, ki so jih naše oblasti zaprle zaradi zločinskih nakan in dejanj proti naši državi.

Nadvse značilen je že način izročitve druge note, ki so jo izročili predstavniki sovjetskega veleposlaništva ob 5. uri zjutraj slugi našega zunanjega ministrstva. Uporabljanje takih metod v mednarodnih odnosih, še posebej med socialističnimi deželami, je že samo dovolj zgovorno ter razkriva, kaj sovjetski voditelji mislijo o enakopravnosti narodov in držav in kako si zamišljajo odnose med seboj in drugimi socialističnimi državami.

S prvo noto skuša sovjetska vlada naprtiti naši vladi zgodovinsko odgovornost za prepustitev Slovenske Koroške germanskemu jarmu, čeprav je Stalin že pred 4 leti v svojem pismu kancleju Rennerju obljubil nedotakljivost avstrijskih mej in je vsemu svetu znano, da je v Parizu Sovjetska zveza, — ne pa Jugoslavija, ki jo niti zaslišati niso hoteli! — prodal Slovensko Koroško za točno znane in določene koristi. Toda računajoč s tem, da v informbirojevskih deželah ne bodo brali naših argumentov, skuša sovjetska nota z velikim truščem prepričati ves svet, da je pri tej kupčiji popolnoma nedolžna, da smo se mi za njenim hrbtom pogajali z imperialisti in izdali stvar naših koroških bratov.

Z vsem tem klavrnim, notranje protislovnim ponarejanjem resnice je zadnji odgovor naše vlade dokončno obračunal. Resnica je že zdaj jasna, kot beli dan, zgodovinska odgovornost in krivda pa nesporno ugotovljena. Tu sta zdaj očitno, pred vso svetovno javnostjo razgrnjena dva dokumenta, eden poln nepremišljenih, histeričnih izpadov zmerjanj, psovk, drugi miren in dokumentaren, dostojanstven, izpoved ponosnih in samozavestnih narodov, ki lahko z mirno in čisto vestjo počakajo razsodbo zgodovine.

Naši ljudje vse bero. Prebrali so lahko lani v sto in sto tisočih izvodih resolucijo Informbiroja in korespondenco VKPb tako kot zdaj bero v celoti sovjetsko noto in naš odgovor na njo. V vsem tem času pa ni smela niti ena sama vrstica naše argumentacije ne v Sovjetsko zvezo, ne v ostale informbirojevske države, kar je pač zadosten odgovor na klevete o pomanjkanju demokracije v našem državnem in partijskem življenju ter na vprašanje, kdo se boji pred svojimi narodi resnice. Obveščeni o vsem, pravijo naši ljudje: Takih not se lahko napiše ne samo eno ali dve, temveč na stotine, dejstva pa ostanejo dejstva in resnica samo ena, edina!

In poleg dejstva, da je bila usoda naših koroških bratov sovjetski vladi ves čas pogajanj za mirovno pogodbo z Avstrijo samo pretveza za izbijanje večjih koncesij v zahtevah po nemškem imetju, je danes prav tako očitno tudi dejstvo, da vsa sovražna gonja proti graditvi socializma v Jugoslaviji ni naperjena samo proti jugoslovanski Partiji in vladi, ali kakor pravijo, proti »Titovi kliki«, temveč proti jugoslovanski državi našim narodom, naši svobodi, neodvisnosti in pravici, da gradimo socializem.

Vse to nam nista potrdili šele zadnji dve noti s svojimi deklaracijami o naši »sovražnosti«, to sovražnost informbirojevske klike je občutilo naše delovno ljudstvo že v neštetih primerih zadnjih mesecev. Poleg kršitve trgovinskih pogodb in brezobzirnega gospodarskega bojkota smo že doživeli vrsto pravih atentatorskih poskusov in najrazličnejših sabotaž. Tako pokvarjene jamske svetilke, ki bi utegnile vsak čas zažgati pline v rudarskih rovih, pa pokvarjene stroje, žerjave in druge naprave, ki bi lahko povzročile, če jih ne bi pravočasno odkrili, težke nesreče, potem oborožene vpade na naše ozemlje iz Madžarske, Albanije itd. itd.

Ves čas informbirojevske gonje se vprašuje naše ljudstvo: Kje je zapisano v marksizmu-leninizmu, da sme ena socialistična dežela, tudi če je prva in največja, zapovedati drugi socialistični državi in jo celo zatirati in življenjsko ogrožati? Nepopisno neumljive so nam bile vse te sovražnosti in hudobije, ki smo jih doživljali dan za dnevom. Sedaj bi nam pa hotel kdo naenkrat dopovedati, da smo sovražniki mi in da je vse to, kar je sprožila in ves čas vodila sovjetska vlada proti nam, samo nekaj nedolžno teoretičnega, da ji ni šlo pri tem za nasilno strmoglavljenje našega partijskega in državnega vodstva, niti za brezobzirno, doslej nezaslišano vmešavanje v naše notranje razmere itd.

Toda kako je s tem vmešavanjem v naše notranje življenje, o tem se lahko sleherni pouči že iz druge sovjetske note in vsega njenega ozadja. V njej je med drugim zapisano, da najboljše bivše emigrante - belogardiste, ki so se oklenili Sovjetske zveze in postali njeni državljani, prav zaradi tega in tudi zaradi preteklosti, ki jim je bila odpuščena, zdaj okrutno preganja jugoslovanska vlada. Resnica pa je, da je najboljši del nekdanje ruske emigracije v Jugoslaviji v dolgih letih spoznal svojo zmoto ter se vključil v življenje in delo naših narodov. Oni, ki jih ima sovjetska nota za najboljše, so prav takšni, kakršni so bili pred davnimi leti in kot strokovnjake jih je prevzel Informbiro ter vpregel v svojo gonjo proti Jugoslaviji.

Ni težko razumeti, kako je bilo to urejeno. »Vam, gardistom Kolčaka, Denikina in Vrangla, ubijalcem sovjetskih vojakov, delavcev in kmetov, hlapcem vseh sovražnikov Sovjetske zveze, samo državljanstvo,« so rekli v Moskvi, »a ne želimo, da bi prišli k nam. Potrebni ste nam v Jugoslaviji. Ali veste, kaj pričakujemo od vas?«

Tako so se sporazumeli in novi sovjetski državljani so začeli delati proti socialistični Jugoslaviji kot vohuni in zarotniki. Zaloteni pri takem delu, so bili zaprti in sojeni bodo po zakonu države, proti kateri so se zarotili.

Galerija teh zločincev je zelo pestra. V njej najdemo bivšega dečaškega javnega tožilca, člane nacistične propagandne in obveščevalne službe, verižnike, vlačuge, strokovnjake in organizatorje nacističnih organizacij za prisilno delo in podobne, ki so v prvih dneh po osvoboditvi dobili zveze in zatočišče pri raznih sovjetskih misijah, od koder so potem prešli v tujo obveščevalno službo ter postali, kakor pravi sovjetska nota, »zdrave sile« — pristaši prijateljskih odnošajev med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. Nota gre celo tako daleč, da trdi, kako so hoteli ti ljudje izražati svoje demokratične poglede, kar pa velja v sedanji Jugoslaviji za zločin.

Vse to si upajo očitati Jugoslaviji »branilci demokracije«, čeprav je vsemu svetu znano, kaj se je zgodilo z mnogimi ljudmi v raznih informbirojevskih deželah in še kje drugod, ko so izražali svoje demokratične poglede na spor Informbiroja s socialistično Jugoslavijo.

Te »zdrave sile«, ki jih jemlje v zaščito Sovjetska zveza, in od katerih ni niti ena zaprta zaradi svoje emigrantske preteklosti, temveč vse samo zaradi sovražne aktivnosti proti izgradnji socializma pri nas, pa niso edine sile, ki jih je Informbiro pridobil in najel za protijugoslovansko gonjo in zaroto. V pogledu pridobivanja takih sil ima Informbiro nenavadno srečo. Ko ni na svetu enotnega pivnika za vse madeže, se je Informbiroju posrečilo, da je, kakor iz nekdanje ruske emigracije, tako tudi iz našega življa pobral vse temne in propadle tipe.. Pridružujejo se mu stremuški in nemoralni ljudje, ki so svoje dezerterstvo in izdajalstvo združili še s tatvinami in poneverbami, ko so pobegnili iz države ter se v kaki informbirojevski deželi namestili kot »kritiki in reformatorji« Jugoslavije. Tudi tega ne smemo pozabiti, da pred našimi sodišči razkrinkani saboterji, teroristi in izdajalci po vrsti zatrjujejo, da jim je dal Informbiro pobudo in pogum za zločinsko delo.

Tako je z zatrjevano načelno in teoretično borbo Informbiroja proti socialistični Jugoslaviji in njenim narodom. Da bi se za to vojsko pridobile nove sile, so skušali v Sovjetski zvezi novačiti za sovjetsko obveščevalno službo tudi naše oficirje in podoficirje, ki so bili v Sovjetski zvezi na strokovnem študiju. Ker kljub vsemu pritisku ni bilo nobenega uspeha, hočejo vzgojiti za janičarje tiste jugoslovanske otroke, ki so bili v Sovjetsko zvezo poslani pred štirimi

(Nadaljevanje na 4 strani)

Lokalno gospodarstvo in komunalna dejavnost bosta na Zagrebškem velesejmu prikazala veliko skrb naše oblasti za delovnega človeka

Priprave za tretji mednarodni velesejem v Zagrebu, ki bo od 17. septembra do 2. oktobra 1949, se približujejo h kraju. Velesejmski prostor je z novimi dozidavami paviljonov, pri katerih so sodelovali predvsem frontni prostovoljni delavci, povečan za 8000 kv. metrov. Novi paviljoni so izredno lepi, moderni, popolnoma v steklu ter opremljeni z vsemi tehničnimi pripomočki.

Na razstavi je 40 odstotkov prostora dodeljeno inozemskim razstavljalcem, a 60 odstotkov razstavnega prostora je namenjeno prikazovanju naših velikih naporov in uspehov v prvi polovici naših planskih prizadevanj za izgradnjo socializma. Razstavljeni bodo mnogi novi izdelki naše težke in lahke industrije, kmetijske proizvodnje, pomorstva, prometa vobče itd.

Poleg vseh teh razstavljalcev bodo letos prvič razstavljali na Zagrebškem velesejmu tudi naša lokalna industrija, obrt, urbanizem in komunalna dejavnost. Ta del razstave bo najvidnejše prikazal velik dvig življenjskega standarda delovnega človeka, zlasti v gospodarsko zaostalih predelih naše velike domovine.

V bivšem sovjetskem »D«-paviljonu bodo razstavljeni izdelki lokalne industrije in obrtništva, dalje domače in umetne obrti, uslužna in reparaturna dejavnost itd. Posebna pozornost bo posvečena novatorjem, racionalizatorjem, udarnikom itd. Tu bo v celoti prišla do izraza velika zmogljivost, bogata raznolikost ter velika kvaliteta naših lokalnih proizvajalnih sil.

V Umetniškem paviljonu bo prikazan dvig življenjskega standarda delovnega človeka. Makete Novega Beograda, Zagreba, Kranja, Trbovelj, Titovgrada, Nove Gorice itd. bodo, poleg že izvršenega, ponazorjevale izredne napore ljudske oblasti in množičnih organizacij, da se čimprej dvigne naš stanovanjski fond na zadovoljujočo višino. Poleg tega bo v tem paviljonu prikazana tudi vsa ostala komunalna dejavnost.

V veliki dvorani »Radničkog doma« bo vsak večer revija sodobnega oblačenja, ki bo prikazala naše bogastvo, okus in pestrost v oblačenju delovnega človeka za razne prilike in potrebe ter bo nakazal smernice našega novega, socialističnega človeka, ki ne gre v osiromašenje in uniformiranje, ampak ravno obratno. Za to revijo vlada posebno veliko zanimanje.

Novatorji, racionalizatorji, udarniki, napredni obrtniki ter operativno upravni voditelji v lokalnem gospodarstvu bodo izrabili Zagrebški velesejem za organiziranje neke vrste Ljudske univerze za izmenjavo izkušenj, delovnih in organizacijskih metod v dosedanjem delu kajti nahajamo se še pred večjim delovnim poletom. V še večji meri bomo morali napeti vse sile za še hitrejši dvig življenjskega standarda, kajti pod novimi družbeno ekonomskimi pogoji so tudi zahteve in potrebe delovnega človeka iz najširše množice mnogo večje, kakor so pa bile kadar koli prej in zadovoljitev teh potreb je ena izmed osnovnih nalog naše borbe za izgradnjo socializma ter glavna vsebina vsega prizadevanja lokalnega gospodarstva ter komunalne dejavnosti.

Na Zagrebškem velesejmu bodo poleg proizvodov iz Bosne in Hercegovine, Črne gore in Makedonije, ki tokrat prvič nastopajo pred takšnim forumom, razstavljeni tudi kvalitetni izdelki iz ostalih republik. Zastopani bodo tudi mojstri iz ptujskega okraja.

Sama razstava, kakor tudi ves Zagrebški velesejem ima pod današnjimi pogoji naše graditve socializma tudi izredno važen politični pomen, zato je koristno in potrebno, da preko naših množičnih organizacij vzbudimo vso potrebno pozornost za vprašanja lokalnega gospodarstva in komunalne dejavnosti ter da prikažemo naše uspehe in damo vzpodbudo za nov, še večji delovni polet. Potrebno je, da si letošnji velesejem ogleda čimveč ljudi iz širokih ljudskih množic, zato je naloga množičnih organizacij, da pristopijo k organiziranju kolektivnih obiskov te velike manifestacije naših gospodarskih uspehov.

Š. P.

V ptujskem okraju se je začel odkup žitaric

Na treh odkupnih sektorjih — Lovrenc, Cirkovci in Starše —, ki zajemajo 8 krajevnih ljudskih odborov, je začel 22. avgusta odkup žitaric.

Kmetje z Dravskega polja so bili postavljeni pred dejstvo, da je letošnji odkup važen družbenogospodarski ukrep, ki odraža resno skrb ljudske oblasti za ustvaritev državnega žitnega fonda, iz pridelka na površinah privatnega, zadružnega in državnega kmetijstva.

Prve izkušnje na teh odkupnih sektorjih kažejo, da bo mogoče izvajati odkup v krajih, kjer je dobra politična predpriprava, kjer je pravočasno ugotovljena realnost hektarskega donosa, in preverjena pravilnost obračunavanja po uredbi kmetijstvu prepuščenih količin za hrano, seme in krmo, kjer so pravočasno izdane odločbe za oddajo itd.

V Cirkovcih je bil večkrat poverjenik za državne nabave tov. Žunko Alfonz. Na množičnih sestankih je obrazložil kmetom važnost odkupa, s katerim je tesno vezano vprašanje odprave špekulacij v privatnem gospodarskem sektorju, začetek prehoda v zadružno gospodarsko obliko in pridobitve delovne sile za produkcijo. Prikazal je kmetom globok pomen graditve socializma z lastnimi silami v neodvisni socialistični državi, v kateri dajejo delavci od sebe vse sile za dosego plana, kmetje pa pridelek za njihovo prehrano.

V Cirkovcih je stekel odkup v nepričakovanem redu. Odkupni center je okrašen. Kmetje se vrstijo z vozmi, polnimi vreč. Prevzemni postopek ni birokratičen. Izplačuje se na licu mesta. Nalagajo se avtomobili. V državnih skladiščih je vedno več žita. Enako je pri Lovrencu in v Staršah. Delo po normi — prevzem 4 do 5 vagonov dnevno — vsi čutijo. Na prevzemnih centrih je zelo živahno. Brez znoja ni prekoračevanja norm.

Po okraju se je razširila vest »Na Dravskem polju vsi kmetje oddajajo stoodstotno!« Mnogi se čudijo, drugi se veselijo. Če se odkup stoodstotno izvaja brez težav, vzbuja to resno vprašanje, v čem so pogoji, da ni običajnega vpitja: »Uničujete privatni sektor, ne bomo več mogli gospodariti na večjih posestvih« itd. Prenizko ocenjeni hektarski donos, preveč delovne sile na prehrani v privatnem žitnem fondu, ali pa pridelek na zatajenih površinah, so lahko faktorji, ki jemljejo odkupu napovedano ostrino in neizprosnost. Kmetje oddajajo 100-odstotno, to drži, vendar je čudno, da si je eden ali drugi kmet zmislil in oddal še staro žito, da bo sedaj lahko obdržal namesto njega novo. Odkup brez govora o prehodu večine kmetov v zadružno obliko kmetijstva ni revolucionarni odkup. Kmetijski delavci še ne čutijo, da se prehrambeni fond zanje premešča iz privatnega v državni fond, ker bodo iz privatne službe premeščeni v državno in zadružno. Če bo odkup vodil s seboj stoodstotno vse naše vezano revolucionarno življenje, bomo lahko trdili, da smo ga izvedli, sicer bo na terenu še dalje žito, še dalje hlapci in še dalje privatne kmetije namesto zadrug in še ne bo konec izkoriščanja.

V ponedeljek začne odkup na sektorju Markovci—Moškanjci. Izkušnje prvega odkupnega tedna morajo biti šola za bodoče delo, borba za norme v odkupu pa mora zajeti vse probleme. Potem bo odkup res stoodstotno izveden.

L. F.

Zveza borcev narodno osvobodilne vojne se mora usposobiti za naloge, ki so bile sprejete na ustanovnem kongresu

Gre za to, da vse tiste ljudi, ki so se v toku borbe žrtvovali za domovino in ki tudi sedaj ostajajo zvesti, pritegnemo v celoti v sedanje delo in da jim zagotovimo dostojno eksistenco.

Treba je odstraniti pojave, ko ostanejo ljudje pozabljeni in zagrenjeni in zaradi premajhne materialne in moralne moči OF začnejo kvarno vplivati na svojo okolico.

Za te in za vse druge važne naloge, ki jih ima Zveza borcev, ji bodo morali naši frontni odbori nuditi vso pomoč in paziti na to, da se v njene organizacije ne vrivajo oportunistični elementi in karieristi.

Iz naloge ZB.

Okrajni plenum Ljudske mladine Slovenije v Ptuju

V nedeljo, dne 21. avg. 1949 se je vršil v Titovem domu okrajni plenum ljudske mladine Slovenije, na katerem so pregledali dosedanje uspehe in pomanjkljivosti dela mladinske organizacije.

Plenumu so med drugimi prisostvovali: tudi sekretar OK KPS tov. Leskovec Franc, inštruktor CK LMS-a tov. Krajnc Stane, zastopnik OO OF tov. Pungartnik Ciril, nekateri sekretarji partijskih celic ter predsednik okrajnega OLPS-a tov. Dežman Poide.

Po otvoritvi in pozdravnih besedah sekretarja OK LMS-a je sekretar OK KPS tov. Leskovec govoril o gospodarskih in političnih nalogah, ki so pred nami, o politični situaciji pri nas in v svetu, ter je v svojih besedah posebno poudaril nujnost sodelovanja mladine v vseh gospodarskih in političnih nalogah.

Iz referata o delu mladinske organizacije, ki ga je podal sekretar OK LMS-a tov. Šegula Jože, je bilo razvidno, da je delo mladinske organizacije v ptujskem okraju precej padlo. Delno je bila to krivda nenehne mobilizacije za MDB in mobilizacija za frontne brigade. Vendar to ne more biti opravičilo za nedelavnost aktivov. Pred vsem je krivda za nedelavnost na sekretariatih aktivov, kateri so se izgovarjali, da mladina ne pride na sestanke, ker je preveč dela. Delno leži krivda tudi na OK LMS samem, kateri je posvečal premalo pažnje vzgoji sekretariatov aktivov. Dejstvo je, kjer je vodstvo znalo najti pravilne oblike dela in je mladini nudilo poleg raznih gospodarskih nalog in udarniškega dela tudi dovolj razvedrila in zabave (izleti, kulturne prireditve, fizkultura, ljudska tehnika, tekme koscev in grabljic ter druge primerne oblike dela v aktivu, je mladina posečala sestanke, ter je tudi študirala, kot je to primer v Humu pri Ormožu, v Osojniku, Trničah in drugih aktivih. Skrajno malomarnost do izvrševanja dolžnosti v mladinski organizaciji so pokazala nekatera vodstva, kot je to primer v Stojncih, kjer se sestanki vršijo zelo redko, na vsakem drugem sestanku se pa voli nov sekretariat mladine. Nobeden od izvoljenih funkcionarjev pa se ne pogiobi v delo, čeprav so za to sposobni. Iz tega se lahko sklepa le dvoje: 1. ali ti ljudje namerno sabotirajo razvoj organizacije, 2 ali pa kljub 4-letni obnovi in graditvi socializma in kljub ogromnim možnostim, ki so je imeli za lastno izgraditev, niso dorasli častni nalogi, ki jo mora odigrati naša mladinska organizacija v izgradnji socializma. Drugi primer malomarnega odnosa vodstva mladinske organizacije do izvrševanja nalog bi lahko navedli Juršince, kjer mladina prireja kulturne prireditve, a to ne po zaslugi vodstva, marveč na lastno iniciativo. Take in podobne primere slabega vodenja organizacije je treba čimprej likvidirati. Po krajih, kjer je v poletnem času mladinska organizacija zamrla, se mora nemudoma pristopiti k obnavljanju aktivov. To naj bi se odražalo predvsem v tekmovanju za trideseto obletnico ustanovitve SKOJ-a, ki bo v oktobru.

Današnji plenum, je poudaril tov. Šegula, mora biti prelomnica v dosedanjem delu mladinskih aktivov. Naloga sekretariatov osnovnih organizacij je, da pristopijo takoj k izvrševanju nalog, ki nam jih je nakazal IV. kongres LMS in sklep XIII. plenuma LMJ.

Med drugim je bilo v sekretarjevem referatu nakazano, kako naj se pristopi k postavljanju krajevnih komitetov LMS na terenu ter organizacijski učvrstitvi aktivov.

V referatu o ljudski tehniki nam je tov. Skok Jože, sekretar OO LT ter član biroja OK LMS, ki je odgovoren za ljudsko tehniko, nakazal pomen in vlogo ljudske tehnike v naši socialistični graditvi. Nakazal nam je naloge in vlogo, ki jih mora mladina prevzeti pri dviganju in širienju ljudske tehnike.

V tekmovanje za 30-letnico SKOJ-a bo vključeno tudi ustanavljanje klubov in krožkov ljudske tehnike.

K diskusiji se je oglasil predsednik OLPS-a tov. Dežman, kateri je v kratkih besedah poudaril važnost udejstvovanja mladine na kulturno-prosvetnem polju, posebno v predkongresnem tekmovanju za II. kongres ljudske prosvete, ki se bo vršil v mesecu novembru. Že sedaj je treba začeti z zbiranjem prijav za izobraževalne tečaje, katerih bo letos 35 v našem okraju. Začetek bo s 1. novembrom t. l.

V nadaljnji diskusiji so se obravnavala razna aktualna vprašanja v delu z mladinsko organizacijo po sklepih XIII. plenuma.

Po razrešnici, ki jo je predlagal sekretar tov. Šegula za nekatere člane komiteta, ki so odšli na razna druga službena mesta, je bil z dopolnilnimi volitvami izvoljen novi OK LMS, obenem pa delegati za oblastno konferenco LMS za Mariborsko oblast, katera se bo vršila 3. in 4. septembra 1949.

V zaključni besedi nam je inštruktor CK LMS tov. Krajnc Stane jasno nakazal pot, kako naj dela mladinska organizacija, da bo v svojem delu lahko dosegala tudi uspehe.

Ob koncu je bil na predlog sekretarja Agit-propa OK LMS-a tov. Golob Marije sprejet **odlok o izvajanju enotnega programa ideološko-političnega dela med ljudsko mladino,** ki bo objavljen v prihodnji številki.

Plenum je sprejel naloge o nadaljnjem delu mladinske organizacije ter je s tem tudi potrdil, da bo bodoče delo mladine najbolj plodonosno pri izgradnji socializma.

Bodoče naloge

1. Kljub doseženim uspehom pri razširitvi organizacije imamo danes izven organizacije še vedno čez 1800 mladine, ki je s tem podvržena vzgoji nam nenaklonjenih elementov. Zato mora biti vključevanje vse poštene mladine v organizacijo osnovna naloga organizacije. Zato je potrebno sledeče:

a) Vsi aktivi naj vključijo v dnevni red svojega prvega sestanka vprašanje neorganizirane mladine. Vodstva aktivov so dolžna predhodno oceniti slehernega mladinca, ki je še izven organizacije, ter ugotoviti tozadevne vzroke. Na sestanku aktiva naj posamezni mladinci sprejmejo individualne obveznosti, koliko bodo pridobili mladincev. Skupno obvezo naj aktiv vnese v plan svojega dela.

b) Pri razširitvi organizacije se je treba posluževati raznih oblik dela, kot je ljudska tehnika, fizkultura, predvojaška vzgoja itd.

c) Okrajni komitet je dolžan, da v tem pogledu nudi aktivom vso pomoč in da napravi podrobnejši plan razširitve organizacije.

d) Vso skrb je treba posvetiti mladincem, ki so končali šolsko dobo in izstopili iz pionirske organizacije.

e) Vzporedno z razširitvijo organizacije se je treba ostro boriti proti vsem, ki poskušajo mladino odvračati od mladinske organizacije, kot so razni protiljudski duhovniki in podobno. Njihova dejanja je treba razkrinkati kot protiljudska in škodljiva, ker imajo namen odvrniti mladino od socialistične graditve.

2. Dosledno se je treba boriti za izvajanje statuta ljudske mladine. Paziti je treba predvsem na sprejemanje v članstvo po statutu, ki določa pismeni predlog dveh članov. Vsak mladinec mora temeljito poznati statut, preden lahko postane član organizacije.

Aktivi naj se poslužujejo določil statuta, predvsem nagrad in kazni ter naj isto predlagajo tudi višjim forumom.

Okrajni komite je dolžan, da kliče na odgovornost slehernega voditelja, ki se ne bi boril za izvajanje statuta v življenje.

Večjo skrb moramo posvetiti organizaciji, krepitvi organizacije, ki marsikje zaostaja za zavestjo mladine.

Zato je potrebno naslednje:

a) Izvršiti pregled vseh vodstev aktivov in izvesti dopolnilne volitve, če so vodstva odšla.

b) Nedelavne člane sekretariatov aktivov izmenjati in izvoliti nove, ki bodo izvajali vse postavljene naloge zavestno.

c) Nuditi sekretariatom aktivov več konkretne pomoči in jih vzgajati v samostojna vodstva.

d) Izvesti seminarje z vodstvi osnovnih organizacij, kateri se bodo vršili redno vsaka dva meseca.

4. Plenum postavlja pred vodstva aktivov sledeče naloge:

a) Sekretariati aktivov se morajo redno sestajati ter morajo predstavljati kolektivno vodstvo aktiva.

b) Sestanki aktivov morajo biti dobro pripravljeni ter mora biti vsaka naloga pravilno politično objasnjena. Na sestankih aktivov je treba konkretno zadolžiti posamezne člane ter izvajanje nalog kontrolirati. Kontrola mora biti stalna in mora imeti namen, da tovarišem pomaga in jih vzgaja v čutu odgovornosti pred organizacijo.

c) Sekretariat aktiva mora dajati oseben vzgled ostali mladini, kako je treba delati. Biti mora prvi pri vseh akcijah, kajti samo na ta način bo mladina izvajala vse naloge zavestno. Okrajni komite bo klical na odgovornost člane ali sekretarje aktivov, ki s svojim ponašanjem ne dajejo pravilnega vzgleda mladini.

d) V delo organizacije je treba vnašati več pestrih oblik dela, tako da bo mladina rada prihajala na sestanek. Sestanki aktivov morajo biti šola mladini. Zato je treba večjo pažnjo posvetiti kritiki in samokritiki, ki je močno vzgojno orožje.

5. Slaba vsebina dela aktivov je marsikje vzrok, da mladina ne prihaja rada na sestanke, da se na sestankih dolgočasi in podobno. Da se to odpravi, je potrebno sledeče:

a) Vodstvo aktiva mora dnevno zasledovati gospodarske in politične dogodke doma in po svetu. Veliko skrb mora vodstvo posvetiti študiju gospodarske problematike svoje vasi, podjetja ali šole ter na podlagi ugotovljene analize napraviti konkretne zaključke.

b) Ustvariti je treba boljšo povezavo z ostalimi organizacijami, ljudsko oblastjo in KZ ter prenašati njihove naloge na organizacijo.

c) Vsi aktivi morajo svoje delo planirati, to je napraviti mesečne plane svojega dela, ki se sprejemajo na masovnem sestanku aktiva v začetku meseca. Plan naj vsebuje vse področje dela aktiva ter mora biti konkreten. Na koncu vsakega meseca mora aktiv pregledati izvršeni plan.

6. Organizacijska struktura še mnogokje ni pravilna in zavira nadaljnji razvoj organizacije. Pri postavljanju aktivov se moramo držati naslednjega načela:

a) Aktiv se formira po načelu: ena vas en aktiv LMS. Tam, kjer so vasi majhne, naj se aktiv razdeli na grupe po zaselkih.

b) V vaseh, kjer je KOZ, se formira en aktiv, ki je razdeljen na dve grupi. Če pa na tem področju obstoja KK LMS, se lahko ustanovi samostojen aktiv za KOZ. Isto velja za DP in ZE.

c) Na področju večjih KLO formirati KK. Ustanovili bomo 12 KK LMS do 20. oktobra: Hajdina, Slov. vas, Zavrč, Središče, Gorišnica, Sobetinci, Vitomarci, Trnovska vas, Podlehnik, MK Ormož, Tovarniški komite Majšperk, Bukovci.

7. Mestni, tovarniški in krajevni komiteji LMS morajo koordinirati delo posameznih aktivov, vendar se mora dati iniciativa aktivom.

8. Samo delo OK doslej ni bilo dovolj uspešno in ni nudilo dovolj pomoči osnovnim organizacijam. Da se to odpravi, je potrebno sledeče:

a) Uvesti v delo samega komiteja več planskega dela ter se ostro boriti proti slehernemu prakticizmu.

b) Potom inštruktorskega aparata nuditi več konkretne pomoči aktivom a predvsem novoizvoljenim KK, ter jih usposabljati za samostojno delo.

c) Vnesti strogo disciplino v izpolnjevanje sprejetih obvez in danih nalog ter klicati na odgovornost vsa vodstva in člane OK, ki naloge ne izpolnjujejo.

Zavedajoč se velike važnosti tehnične vzgoje mladine, ki je tesno povezana z izgradnjo socializma pri nas, sprejema plenum sledeče sklepe:

1. Osnovna naloga vseh mladinskih vodstev je, da aktivizirajo mladino za vstop v Ljudsko tehniko. V ta namen je potrebno po aktivih vršiti predavanja o pomenu in značaju tehnične vzgoje, s katerimi bo mladina pridobila ljubezen do tehnike.

2. Posebno pažnjo morajo organizacije posvetiti vključevanju mladine v klube Ljudske tehnike v kmetijsko obdelovalnih zadrugah in jih morajo tam, kjer še ne obstojajo, ob pomoči okrajnega komiteja LMS in okrajnega odbora Ljudske tehnike čim prej ustanoviti. Do konca leta ustanoviti skupno 20 krožkov Ljudske tehnike.

3. Posebno skrb mora organizacija posvetiti popularizaciji Ljudske tehnike med pionirji. Po vseh sedemletkah se morajo ustanoviti stanice mladih tehnikov. Organizacija mora tem stanicam nuditi vso pomoč in jim dati svoje najboljše člane, ki so obenem tudi aktivni člani Ljudske tehnike, za vodje raznih sekcij v teh stanicah.

4. Okrajni komite Ljudske mladine bo moral Okrajnemu odboru Ljudske tehnike nuditi vso pomoč, predvsem pri omasovljenju organizacije.

Vzporedno z že zgoraj navedenimi nalogami stojijo v sedanjem času pred organizacijo še sledeče konkretne naloge:

1. Izvršiti vse priprave za izvedbo zbora delavske mladine, ki se bo vršil prihodnji mesec v Ptuju. Aktivi delavske mladine tovarne in Gradisa Strnišče ter aktivi delavske mladine mesta Ptuj naj takoj sestavijo programe, s katerimi bo njihova mladina nastopala na zboru.

2. V teku meseca avgusta in septembra izvršiti tekmovanje v kopanju krompirja ter obiranju grozdja.

3. Izvršiti vse priprave za okrajni kulturno prosvetni festival, ki se bo vršil v Ptuju.

4. Vso pomoč morajo mladinski aktivi nuditi pionirski organizaciji, čim pričnejo šole z delom. Aktivi na sedežu šol naj določijo najboljše člane LMS za delo s pionirji. Njih imena nam sporočite do konca meseca.

5. S ponovnim pričetkom predvojaške vzgoje morajo ti aktivi nuditi več pomoči kot sedaj. Pri urah predvojaške vzgoje zasigurati 100% udeležbo.

6. Veliko skrb morajo mladinski aktivi posvetiti zbiranju delovne sile za industrijo in rudarstvo.

7. V mesecu avgustu formirati dopolnilno mladinsko delovno četo s 40 mladinci za gradnjo avtostrade Beograd—Zagreb.

S plenuma je bila poslana resolucija CK LMS-u in CK NOJ-u.

CENTRALNEMU KOMITEJU NARODNE OMLADINE JUGOSLAVIJE
V BEOGRADU

Člani razširjenega plenuma Okrajnega komiteja Ljudske mladine Slovenije, – Ptuj, Vam pošiljamo svoje borbene pozdrave.

Ogorčeni nad zadnjimi provokacijami madžarske vlade, ki ni dovolila prisostvovanja naše delegacije na svetovnem festivalu demokratične mladine in ki je na nesramen način izgnala predstavnike Jugoslavije v pripravljalnem komiteju svetovnega festivala, v imenu vse mladine okraja Ptuj odločno protestiramo in ponovno izražamo svojo predanost naši Partiji, Centralnemu komiteju in tovarišu Titu.

Ta novi postopek proti Ljudski mladini Jugoslavije je žalitev za vse člane Ljudske mladine, ki ravno v tem času vlagajo vse svoje mlade sile za čimprejšnjo izgradnjo socializma. Budimpeštanski revizionisti se bojijo, da bi mladina ostalih držav zvedela resnico o Jugoslaviji, ker vedo, da bodo takrat oni pred vsem svetom razkrinkani kot klevetniki in razbijalci enotnosti mladine sveta. Toda resnica bo zmagala, ker mora zmagati, pa naj madžarski klevetniki delajo, kar hočejo. Vsako njihovo dejanje proti interesom Jugoslavije jih bo še bolj razkrinkalo v očeh lastnega ljudstva.

Z izpolnjevanjem vseh zadanih sklepov bomo najhitreje dokazali pravilnost naše poti in razbijali vse klevete.

Naj živi Komunistična partija Jugoslavije, na čelu s tovarišem Titom!

Naj živi Ljudska mladina Jugoslavije!

Udeleženci Okrajnega plenuma Ljudske mladine Slovenije v Ptuju

Delavci in delavke s privatnega kmetijstva (pastirji, dekle in hlapci) bodo v kratkem vključeni v državno in zadružno gospodarstvo

V petek, dne 19. avgusta 1949 dopoldne je bila v Ptuju v Titovem domu konferenca delavcev s privatnega kmetijstva in gospodinjstva (pastirjev, služkinj, gospodinjskih pomočnic in hlapcev) iz Ptuja in ptujskega okraja, ki jo je sklicalo Poverjeništvo za delovne odnose.

Večina povabljenih je odšla odločno v konferenčno dvorano in zavzela mesto ter čakala na začetek konference. Potom zvočnika so poslušali narodne pesmi. Nekateri fantje in dekleta so se smejali, drugi so bili tiho. Iz obnašanja se je videlo, kdo se čuti samostojnega in odločnega in kdo odvisen od okolice in svojega gospodarja. Manjša skupina deklet je obstala pred domom. Tovariš Golob z Ljubljane se je spustil z njimi v živahno razpravljanje o njihovem nezavidnem življenjskem položaju v privatnem sektorju in o nujnosti njihovega prestopa v državne in zadružne službe. Dekleta so vpraševale in na odgovore dajale pripombe. Končno so šle v dvorano in zavzele mesta.

Na konferenco je prišlo več gospodarjev in gospodinj skupno s svojimi delavci in brez njih. Iz vabil so sklepali, da gre za resne stvari, največ pa zato, da bodo njihovi delavci prevedeni iz privatnega sektorja v državni in zadružni sektor, kjer je njihovo pravo mesto po revoluciji in v graditvi socialistične države.

Konference so se udeležili predsednik OLO Franc Leskovec, predsednik OZKZ Franc Belšak, org. sekretar Peter Berginc in drugi upravni in politični funkcionarji.

Ko je bila dvorana napolnjena z okrog 400 udeleženci, je začel konferenco tov. Belšak. Referat je imel tov. Berginc, nakar je sledila diskusija.

V referatu je prikazal tov. Berginc velike družbeno-politične in gospodarske spremembe v FLRJ, ki so sledile revoluciji tekom NOB. Prikazal je navzočim, da je samo še v privatnem sektorju gospodarstva ostalo izkoriščanje delovnih ljudi, ki pa mora prenehati in bo prenehalo z odtegnitvijo delovne sile z privatnega sektorja in se bo vključila v državni in zadružni sektor. S tem bo konec neomejenega delovnega časa, spanja v hlevih in na šupah; s tem bo konec beraštva na stare dni. Navedel je nekoliko parol, ki so se pojavile na terenu, da bi splašile na konferenco pozvane delavce.

Po referatu je bila diskusija o življenju delavcev v privatnem kmetijstvu nekdaj in sedaj. Prvi se je k diskusiji oglasil delavec Štefan Hrnčič, roj. leta 1914, ki je v službi pri kmetici Frančiški Lah v Osluševcih št. 3. Zatrjeval je, da je tam v službi že 14 let kot hlapec, da je bil bolan, da se je zdravil na gospodarjeve stroške in da namerava tam ostati, ker ima zavarovane vse pogoje za stara leta. Oglašala so se večinoma dekleta. V svoji zaslepljenosti so zatrjevala, da bo kmetijstvo nazadovalo, če bo oblast odtegnila kmetom delovno moč. S tem so hotele prikazati, da je bil večji del bremen privatnega kmetijstva na njihovih ramah, niso si pa dale dopovedati, da jih ravno zato mora ljudska oblast odtegniti izkoriščanju. Ko diktira ljudska oblast privatnim gospodarjem, kake življenjske pogoje morajo nuditi svojim delavcem, hočejo kmetje prikazati, da opravljajo njihovi pomočniki le manj vredna dela; ko je govora o odtegnitvi teh moči, pa trdijo, da bo kmetijstvo propadlo.

Po konferenci se je vsakdo od udeležencev javil pri izhodnih vratih uslužbencem odseka za delo zaradi evidence o udeležbi in zaradi popisa za zaposlitev v produkciji. Odločnejši fantje in dekleta so izrazili željo, kje bi bili radi zaposleni, dočim so se poedinci zmikali vsaki izjavi o sebi ali svojem gospodarju, ker še niso doumeli da s tem škodujejo državi in seb.. Nekateri so se poizkušali izmuzniti skozi stranska vrata.

Od vseh navzočih je bilo največ mladincev in mladink, ki bodo predstavljal za državno in zadružno gospodarstvo kader sposobnih in požrtvovalnih delavcev, ki bodo z učenjem in delom dokazali, da so sposobni v odmerjenem delovnem času izpolnjevati planske naloge in živeti na način, ki se v vseh ozirih loči od življenja privatnih delavcev.

Ni treba posebej poudarjati, da večina med njimi ni pogosto zahajala v šolo, ker so morali ostajati doma zaradi dela. Ob večkratnem zamujanju pouka so po znanju zaostajali za rednimi součenci, zaradi česar jim je prvotno veselje do šole izpodrinil občutek manjvrednosti, ki so ga znali gospodarji izkoristiti z izgovorom, da nimajo veselja do šole, in so zaradi tega pač stalno ostajali doma.

Vsakdo med njimi bo dobil zaposlitev. Sposobnejši bodo razporejeni po tovarnah, ostali pa v pomoč državnim posestvom, kjer bodo imeli hrano in stanovanje, plačo ter ostale ugodnosti.

Po vrnitvi s konference so morali gospodarji z nejevoljo ugotoviti, da jim razne nakane niso uspele. OP.

Zadružni dom v Markovcih bo gospodarsko in kulturno središče

Markovci, avgusta 1949. V nedeljo, 21. t. m. je bila v Markovcih svečana otvoritev zadružnega doma, ki se je je med drugimi udeležil tudi član CK KPS tov. dr. Potrč Jože, podpredsednik ObLO Maribor tov. Simonič Franc, sekretar OK KPS tov. Leskovec Franc ter drugi upravni in politični funkcionarji. Na otvoritev so prihiteli tudi člani sindikatov iz Ptuja ter kmečka mladina iz Markovcev in okoliških vasi.

V okviru svečanosti sta govorila zbrani množici tov. dr. Potrč in tov. Simonič o velikem pomenu graditve socializma v Jugoslaviji in o raznih oblikah napadov vodstev sosednih Kompartij na vodstvo naše Komunistične partije Jugoslavije, na koncu govorov pa sta čestitala graditeljem doma in želela, da bi uživali velike pridobitve socialistične domovine.

Uprava za gradnjo zadružnega doma v Markovcih je dala gradbeno poročilo. Tekom 30.000 prostovoljnih delovnih ur je rastel iz zemlje eden najlepših domov v ptujskem okraju. 125.000 kom. zidne ter 15.000 kom. strešne opeke so spravili iz opekarne na stavbišče marljivi delavci in kmetje iz Markovcev in sosednih vasi. Velik delež truda so vložili člani OF, LMS, sindikata in AFŽ. Uprava zadružnega doma je vodila evidenco nad opravljenim delom pri domu ter prikazala nekatere družine iz Markovc in okoliških vasi, ki v svoji zaostalosti in strahopetnosti niso upali na stavbišče, ker so se bali reakcionarnih sovaščanov, da jim ne bi očitali, da pomagajo komunistom in članom Osvobodilne fronte zgraditi zadružni dom. V tem domu bo ob proslavah in prireditvah dovolj prostora tudi za Tomašove, Štefove, Končnikove, Plohlove in Markovičeve, ko se bodo naveličali zaostajati za ostalimi domačini. Del funkcionarjev množičnih organizacij iz Zabovcev in Borovcev ni hotel razumeti, da je domovina tudi tam, kjer se gradijo zadružni domovi, ne samo tam, kjer stojijo njihove hiše in da se patriotizem državljanov odraža s praktično pomočjo pri ustvarjanju novih zgradb naše dobe.

Dokončna graditev doma bo še potrebovala delovno moč. Pri dosedanjem delu izostali funkcionarji in člani OF in zadružniki bodo imeli dovolj prilike, da bodo dohiteli dosedanje marljive graditelje.

Za vztrajno in požrtvovalno delo je bilo izrečeno 38 priznanj z obdaritvijo s knjigami in raznim orodjem. *Knjige so dobili:* Bezjak Janez, Vertič Leopold, Bezjak Peter, Kekec Anton str., Kokol Franc, Veselič Franc, Kostanjevec Julka, pionir Cigler Franc, Cvetko Franc, družina Solina, Simonič Martin, učiteljica Kafolova, Horvat Franc, Kranjc Štefan in Lešnik Magda. *Orodje so prejeli:* Primožič Martin, Janžekovič Franc, Forštnerič Otilija, Zelenik Angela, Mlinarič Janez, Horvat Liza, Maroh Tomaž, Ljubec Janez in Meznarič Anton. *Knjigo in orodje so prejeli:* Markovič Anton, Meznarič Marija, Primožič Janez, Kekec Anton ml., Cvetko Peter, Simonič Kata, Strelec Marija, družina Zavec, Štrafela, Ožbalt, Kostanjevec Anton, Cvetko Neža in Majcen Kristina.

Po zaključeni svečanosti je bilo ljudsko veselje.

Zadružni dom v Markovcih bo najboljši porok dviganja kulturne ravni kmečkega ljudstva na stopnjo izobrazbe delavcev in nameščencev v mestih in industrijskih centrih. Čitalnica, gledališka in kino dvorana ter drugi prostori bodo nudili istočasno možnost vsestranskega izobraževanja in zbliževanja med ljudstvom ter odpravljanja oblik kulturno prosvetne zaostalosti.

V kolikor še imajo poedinci predsodke o veliki nalogi tovrstnih zgradb, v toliko bodo imeli priliko spoznati, da se bori ljudska oblast z vsemi sredstvi za to, da bi odgovarjala stopnja marljivosti naših delavcev in kmetov stopnji kulturne prosvetne razgledanosti, kar bo predstavljalo like socialističnih ljudi nove Jugoslavije. V. J.

Z odkupi bomo dosegli primerni delež iz privatnega gospodarstva za graditev socializma v FLRJ

Letošnje izvajanje odkupa kmetijskih pridelkov od zadrug in kmetov v ptujskem okraju predstavlja za delavce in nameščence iz družbenega gospodarskega sektorja pridobitev potrebnih živil, za kmečke družine pa zraven odmere pridelka za lastne potrebe tudi ukrep, ki bo v veliki meri v korist preobrazbe vasi onemogočil pogoje izkoriščanja ali zanemarjanja zemlje v špekulativne namene, obenem pa preprečil delovna razmerja med kmeti in njihovimi delovnimi pomočniki v korist delovne sile državnega in zadružnega sektorja

Za vzdrževanje zastarelih oblik kmetovanja ne bo več mogoče uporabljati tuje delovne sile (pastirjev, dekel in hlapcev ali kakorkoli bi jih kdo imenoval), ker ta ne bo na razpolago. Pri odkupu ne bo mogoče obračunati od količin oddaje količin živeža za vse delovne člane družine, temveč le za toliko delovnih članov, ki so potrebni za dotično kmetijstvo. Pomožne delovne sile na vaseh ne bo več mogoče vzdrževati iz privatnega zaklada živil Vzdrževala se bo iz državnega in zadružnega zaklada potom vključitve v družbeno-gospodarski delovni proces

S preprečitvijo izkoriščanja zemlje in delovne sile v okviru privatnega gospodarstva se ustvarjajo pogoji za ustvaritev socialističnega gospodarstva na vseh. Edino s pomočjo združitve delovne sile, orodja in zemlje v kmetijsko obdelovalne zadruge bo mogoče slediti potrebam naglega razvoja industrije, pa če bi se posamezniki tej nujnosti še tako upirali ali izogibali.

Porok za pravilno izvedbo uredb o odkupu in za dosego razvojnega cilja je večina zadrug in delovnih kmetov, ki bodo videli v tej obliki odkupa potrebo po doprinosu svojega deleža pri gospodarski preobrazbi naše države. Manjšina enih in drugih bo skušala v svojo škodo najti izhod, ki je v nasprotju s socialistično zakonitostjo.

Uredba o odkupu krompirja (Uradni list št 25 od 16. 8. t. l.), ki je dobesedno objavljena, določa pravice in dolžnosti organov oblasti, zadrug in kmetov Skozi vse člene uredbe se prepleta skrb ljudske oblasti za dosego primernega deleža kmetijskih pridelkov iz privatnega in zadružnega sektorja k velikemu deležu državnega sektorja za zgraditev socializma v FLRJ

Odmera pridelka in prednisa odgovarja zmogljivosti zemlje, potrebam družbene potrošnje in potrebam preživljanja kmečkih družin, odgovarja pa tudi končni stopnji privatnega kmetijskega gospodarstva ob prihodu v zadružno gospodarstvo.

Na podlagi 1 člena zakona o pooblastitvi vlade LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva izdaja vlada LRS po predlogu ministra za državne nabave LRS

uredbo
o odkupu krompirja v gospodarskem letu 1949 50

I. Temeljne določbe

1. člen

Da se zagotovi preskrba delovnega ljudstva s krompirjem, bo država v gospodarskem letu 1949-50 odkupovala krompir po določbah te uredbe.

2 člen

Pridelovalci krompirja, ki imajo tržni presežek krompirja, so dolžni prodati državi določene količine in sorte krompirja po cenah, ki jih določi vlada LRS Oddati morajo zdrav, suh krompir.

3. člen.

S presežki krompirja, ki jim preostanejo po obvezni prodaji (prosti presežki), lahko pridelovalci prosto razpolagajo.

Proste presežke lahko pridelovalci prodajo državi ob pogojih, ki so predpisani z uredbo o prodaji kmečkih pridelkov, vezani s pravico do nakupa določenih industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah.

II. Planiranje odkupa

4. člen

Plan za odkup krompirja določi za posamezne oblastne ljudske odbore in za glavno mesto Ljubljana minister za državne nabave v sporazumu z ministrom za kmetijstvo in predsednikom planske komisije LRS.

Oblastni izvršilni odbori razčlenijo plan za odkup krompirja na okrajne (mestne) ljudske odbore, okrajni (mestni) izvršilni odbori pa na krajevne (rajonske) ljudske odbore.

Mestni izvršilni odbor glavnega mesta Ljubljane razčleni predhodni plan za odkup krompirja na rajonske in na krajevni ljudski odbor svojega območja.

5. člen

Na podlagi plana za odkup krompirja, ki ga prejme od okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, sestavi krajevni (rajonski) izvršilni odbor ob dozorevanju krompirja za vsakega pridelovalca plan obvezne prodaje krompirja tako, da določi količino in sorte krompirja, ki ga mora vsak posamezni pridelovalec prodati državi. Plan obvezne prodaje sestavi krajevni (rajonski) izvršilni odbor na podlagi površine, ki je morala biti po setvenem planu zasajena s krompirjem, in na podlagi ugotovljenega hektarskega donosa.

Hektarski donos krompirja ocenijo ob dozorevanju krompirja komisije, ki jih odredijo krajevni (rajonski) izvršilni odbori s pritrditvijo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora.

Plan obvezne prodaje krompirja vpiše krajevni (rajonski) ljudski odbor v posebne sezname Obrazec seznama in način njegove izpolnitve predpiše minister za državne nabave. Izpolnjeni obrazec pošlje krajevni (rajonski) izvršilni odbor v treh izvodih okrajnemu (mestnemu) izvršilnemu odboru, ki pregleda obremenitve posameznih gospodarstev in popravi morebitne napake.

Okrajni (mestni) izvršilni odbor sestavi na podlagi pregledanih in popravljenih seznamov krajevnih (rajonskih) ljudskih odborov pregled obvezne prodaje krompirja za območje okraja in ga pošlje oblastnemu izvršilnemu odboru. Oblastni izvršilni odbor sestavi na podlagi pregledov okrajnih (mestnih) izvršilnih odborov zbirni pregled za svoje območje in ga pošlje ministrstvu za državne nabave zaradi izdelave republiškega plana za odkup krompirja

Minister za državne nabave sestavi predlog republiškega plana za odkup krompirja in ga predloži vladi LRS v potrditev.

6. člen.

Od vlade LRS potrjeni plan odkupa krompirja razdeli minister za državne nabave na oblastne ljudske odbore, oblastni ljudski odbori na okrajne (mestne) ljudske odbore, ti pa na krajevne (rajonske) ljudske odbore. Na podlagi prejetih planov odkupa krompirja izvršijo krajevni (rajonski) izvršilni odbori morebitne popravke v prvotnih seznamih obremenitev in izdajo vsakemu posameznemu pridelovalcu odločbo o obvezni prodaji krompirja. V odločbi je treba navesti količino in sorto krompirja kakor tudi čas in mesto oddaje.

En izvod seznama o obremenitvah gospodarstev z obvezno prodajo, potrjenega od okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, pošlje krajevni (rajonski) izvršilni odbor pooblaščenemu odkupnemu podjetju.

Zoper odločbo krajevnega (rajonskega) izvršilnega odbora se pridelovalec lahko pritoži v treh dneh po prejemu odločbe. Pritožbo vloži pri krajevnem (rajonskem) izvršilnem odboru, ki jo mora s svojimi pripombami takoj poslati okrajnemu (mestnemu) izvršilnemu odboru. Ta mora odločiti o pritožbi v treh dneh in po krajevnem (rajonskem) ljudskem odboru obvestiti o svoji odločitvi pritožitelja in pooblaščeno odkupno podjetje

III. Kako se določi količina obvezne prodaje krompirja za posamezne pridelovalce.

7. člen

Za vsakega pridelovalca krompirja ugotovi krajevni (rajonski) ljudski odbor skupni pridelek krompirja, njegove lastne potrebe in tržni presežek krompirja.

Pri tem se mora upoštevati zlasti te-le okoliščine: ekonomsko moč in strukturo gospodarstva, površino, ki jo je moral posamezni pridelovalec zasaditi s krompirjem (zgodnjim in poznim), hektarski donos, površino obdelovalne zemlje in uvrstitev v agrarni rajon.

Če je zaradi slabega obdelovanja hektarski donos slabši, kot bi lahko bil normalno, se upošteva normalni donos.

Hektarske donose, ugotovljene po krajevni (rajonski) komisiji za ocenjevanje hektarskih donosov, mora prej potrditi okrajna (mestna) komisija za ocenjevanje hektarskih donosov.

8. člen.

Glede na splošno donosnost zemlje se razdeli Ljudska republika Slovenija na tri agrarne rajone:

v I. rajon spadajo okraji Murska Sobota, Lendava, Radgona, Ljutomer, Maribor mesto, Celje mesto in Ljubljana mesto ter žitorodni nižinski predeli okrajev Ptuj, Maribor okolica, Celje okolica, Mozirje, Poljčane, Trbovlje, Krško, Novo mesto, Trebnje, Grosuplje, Ljubljana okolica, Kranj, Kamnik, Jesenice in Dravograd;

v II rajon spadajo višinski predeli okrajev Ptuj, Maribor okolica, Celje okolica, Mozirje, Poljčane, Trbovlje, Krško, Novo mesto, Trebnje, Grosuplje, Ljubljana okolica, Kranj, Kamnik, Jesenice in Dravograd in žitorodni nižinski predeli okrajev Kočevje, Črnomelj, Gorica, Ilirska Bistrica in Sežana;

v III. rajon spadajo višinski predeli okrajev Kočevje, Črnomelj, Gorica, Ilirska Bistrica, Sežana in okraji Tolmin, Idrija in Postojna.

Če ne spada ves okraj v isti rajon, opravi rajonizacijo zemljišč okrajni izvršilni odbor; okrajni izvršilni odbor predloži rajonizacijo v potrditev oblastnemu izvršilnemu odboru in jo po potrditvi razglasi v prizadetih krajih na krajevno običajni način

9. člen

Tržni presežek ugotovi krajevni (rajonski) izvršilni odbor tako, da od ugotovljenega pridelka odšteje lastne potrebe pridelovalca, in sicer:

a) za prehrano družinskih članov:

v I. rajonu do 130 kg,
v II. rajonu od 130—150 kg,
v III. rajonu od 150—180 kg za vsakega člana družine, ki živi s pridelovalcem stalno v skupnem gospodinjstvu, upoštevajoč pri tem, da se, kolikor gre za odrasle, za delo zmožne družinske člane, pusti krompir za prehrano samo za tiste, ki so potrebni za obdelavo posestva.

b) Za krmljenje živine se pusti:

za vsakega pitanega prašiča, ki ga je gospodarstvo dolžno prodati državi:

v I. rajonu do 200 kg,
v II. rajonu od 200—250 kg,
v III rajonu od 250—350 kg;

za vsakega mršavega prašiča, težjega od 40 kg, ki ga je gospodarstvo dolžno prodati državi, do 80 kg:

za vsakega pitanega prašiča, ki ga redi pridelovalec za lastne potrebe, količina, ki je določena za pitane prašiče, ki jih redi pridelovalec za obvezno prodajo državi, računajoč po enega pitanega prašiča na tri družinske člane, ki žive s pridelovalcem v skupnem gospodinjstvu in ne prejemajo živilskih nakaznic, so pa potrebni za obdelavo posestva.

Koliko krompirja se pusti za vsako plemensko svinjo, določi z navodili minister za državne nabave v sporazumu z ministrom za kmetijstvo.

Za krmljenje živine določene količine se pustijo v drobnem in odpadlem krompirju.

c) za seme se pusti 2000 kg na 1 ha površin, zasajenih s krompirjem.

10 člen

Krajevni ljudski odbor določi količino krompirja, ki ga morajo prodati posamezni pridelovalci, v tehle mejah:

Obdeloval. površina	Obvezna prodaja v % I. rajon	II. rajon	III. rajon
do 2 ha	do 60%	do 50%	do 40%
od 2 do 3 ha	50—70%	40—60%	30—50%
od 3 do 5 ha	60—80%	50—70%	40—60%
nad 5 ha	70—95%	60—90%	50—85%

11. člen

V izjemnih primerih lahko krajevni (rajonski) ljudski odbori s privolitvijo okrajnega (mestnega) ljudskega odbora obremenijo posamezno gospodarstvo nad ali pod določenimi normami za dotično velikostno skupino.

12. člen

Količine zgodnjega krompirja (ne mladega), ki so ga pridelovalci prodali pooblaščenim odkupnim podjetjem po nižjih enotnih (vezanih) cenah, se vštejejo v obvezno oddajo

13. člen

Krajevni (rajonski) izvršilni odbor lahko določi po navodilu okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, da posamezni pridelovalci oddajo krompir šele spomladi. Takim pridelovalcem se prizna primeren odbitek na izgubo na teži (kalo) glede na čas vskladiščenja krompirja. Odkupno podjetje mora s takimi pridelovalci vnaprej skleniti pogodbe in jim mora plačati vnaprej 50 odstotkov kupnine.

IV. Določanje obvezne prodaje krompirja kmečkim obdelovalnim zadrugam in zadružnim ekonomijam

14. člen

Količino obvezne prodaje krompirja za kmečke obdelovalne zadruge in zadružne ekonomije določijo okrajni (mestni) izvršilni odbori na podlagi navodil, ki jih izda minister za državne nabave LRS sporazumno z ministrom za kmetijstvo.

V. Kazenske določbe.

15. člen

Kolikor prekrški te uredbe niso sodno kazniva dejanja, se kaznuje z denarno kaznijo do 50.000 dinarjev ali s poboljševalnim delom do treh mesecev, kdor

a) brez utemeljenega razloga in namenoma ne izpolni obveznosti v določenem roku, količini in sorti;

b) dá netočne podatke, ki vplivajo na določitve obvezne prodaje;

c) prikriva krompir;

č) namenoma ni zasadil s planom določene površine ali namenoma slabo obdeluje zasajene površine in s tem zniža pridelek krompirja.

Poleg kazni iz prvega odstavka se lahko izreče odvzem tiste količine krompirja glede katere je storjen prekršek

Kazni izreka okrajni (mestni) izvršilni odbor.

16. člen

Z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev se kaznuje uradna oseba:

a) ki zaradi nemarnega, birokratskega in nepravilnega poslovanja ne ukrene potrebno, da se predpis obvezne prodaje izvrši pravilno in pravočasno;

b) ki ne pošlje poročil pravočasno ali ne pošlje pravilnih poročil;

c) ki ne vodi na predpisani način evidence o obvezni prodaji ter o odkupljenih in oddanih količinah krompirja;

č) ki razpolaga z odkupljenimi količinami krompirja v nasprotju z obstoječimi predpisi in izdanimi dispozicijami

Kazni izrekajo izvršilni odbori oblastnih ljudskih odborov.

VI. Končne določbe

17 člen

Natančnejše predpise za izvajanje te uredbe izda po potrebi minister za državne nabave LRS v sporazumu z ministrom za kmetijstvo LRS

18. člen

Ta uredba velja od dneva objave v »Uradnem listu LRS«.

Št. S—zak 587.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1949

Predsednik vlade LRS
Miha Marinko l. r.

Minister
za državne nabave LRS:
Milan Škerlavaj l. r.

Minister za kmetijstvo LRS:
ing. Jože Levstik l. r.

Odhod pionirjev iz počitniške kolonije Podgorje

44 pionirjev iz ptujskega okraja je preživljalo prijetne počitnice v počitniški koloniji v Podgorju pri Sloven. Gradcu Ves dan jim je bil izpolnjen z »delom«, ki jih ni prav nič utrujalo. Dve četi sta tekmovali med seboj v disciplini in snagi. Razvedrila je bilo dovolj. Vsak dan so napravili kratek izprehod v prekrasno okolico ali pa so delali daljše izlete v hribe. Tud kopanja in fizkulture niso zanemarjali. Pridno so se vadili v vseh panogah in so tudi položili normo za fizkulturno značko. Posebno jim je bila pri srcu igra »med dvema ognjema«, kakor tudi šah Pa tudi kulturno-prosvetno delo ni počivalo. Pridno so se vadili za končno prireditev, na katero so povabili prijazne Podgorčane, ki so se v precejšnjem številu odzvali. Posebno jim je bilo všeč, ko so pionirji zapeli: »V Podgorju smo radi, radi . . .«.

Slovo je bilo težko. Vsi so zatrjevali, da b. radi drugo leto zopet prišli nazaj. Okrepljeni in vedri bodo pričeli z delom v novem šolskem letu, zavedajoč se, da samo tako lahko povrnejo skrb ki jo posveča naša ljudska oblast pionirjem nove Titove Jugoslavije.

S. K

V zadružnih ekonomijah s poljedelsko kulturo so delali do sedaj na različne načine, a doslej niti eden ni ustrezal pravemu bistvu zadružne ekonomije Nekje plačujejo delovno silo v denarju drugod opravljajo delo s prostovoljnim frontnim delom, spet drugje pa so zadružne organizacije uporabljale razne oblike stimulacije. Na takšen način ne samo, da dela niso uspešno končavali, ampak je bila pogosto slaba tudi kvaliteta dela. Največja slabost takega načina pa je v tem da se v takih pogojih zadružne ekonomije ne morejo razvijati v socialistično gospodarstvo.

Pravilno bi bila zadružna ekonomija organizirana kot trdna enota s svojimi člani, ki bi ne samo delali v njej, ampak bi jo tudi smatrali za svoje lastno socialistično gospodarstvo Način plačevanja mora biti odvisen od vloženega dela, obračunan pa v obliki delovnega dne (delovnika) Od doseženih dohodkov bi zadruga del pridržala za razširjenje proizvodnje, del pa bi se razdelil po vloženem delu Na ta način bi najbolje zagotovili delovno silo in večji donos ustreznih kultur *E Kardelj*

Vsak zaveden državljan štedi z elektriko. S tem omogoča nemoteno delo v industriji.

TEORIJA V ZADRUŽNI PRAKSI

Zadružniki bodo sejali samo očiščeno in razkuženo semensko žito

Zadružniki so prevzeli iniciativo v prizadevanju, da bi očistili žitno seme ljulke in plevela, kolikor se to že njim ni posrečilo skozi dolgoletno prizadevanje, ki je zadajalo veliko skrbi že našim pradedom.

Da je treba vse semensko žito očistiti pred setvijo na trijerju, smatrajo zadružniki kot svojo osnovno dolžnost V kolikor pa še mlajšim zadružnikom to ni jasno, jim je pač treba pojasniti, da ni dovolj, če je njiva za žito dobro pognojena in če je ugodna letina, predpogoj za dober pridelek je čiščenje in razkuževanje.

Prednjo trditev opiram na sledečo okoliščino: ako namreč zasejemo eno polovico enako obdelane in pognojene njive z očiščenim žitom, drugo pa z neočiščenim, z lahkoto opazimo med obema veliko razliko, pa naj si je vreme tako ali tako. Pri čiščenju se nam ec izloči vse plevelovo seme: grah in graščica, ljulka itd. Četudi izgleda žito na oko še tako čisto, se vendar pri čiščenju pokaže, koliko plevelnega zrna je vendar še skritega v takem žitu. Nadalje se pri čiščenju semenskega žita izloči vse drobno, nedozorelo in slabo kaljivo seme. Uspevanje rastline pa je v prvi vrsti odvisno od rastne moči semena in od zaloge hrane, ki je v njem nakopičena. Če pridobimo s čiščenjem semena lepo, enakomerno debelo, popolnoma razvito seme, bo tudi žito enakomerno zraslo in bo bujno gnalo. To žito moramo sejati bolj na redko, ker se bolj razraste. S čiščenjem torej tudi varčujemo s semenskim žitom.

Žito čistimo s stroji — trijerji, ki jih je več vrst. Na primer veliki trijerji »Marot« imajo do osem zapo ednih, neizmenljivih mrež. Žito prehaja pri čiščenju zapovrstjo od najgostejšega rešeta do vedno redkejšega, zato se pri raznih rešetkah izloča žito razne debelosti.

Zelo prikladno obliko čistilnika ima tip »Hendgood 6«. Ta žitočistilni stroj je prilagodljiv na motorni pogon. Je enostavno in skrbno izdelan in čisti do 300 kilogramov na uro. Najvažnejše je pri vsakem trijerju, da ima cela in devolj redka rešeta in da ne propušča grahorja. Če je rešeto pregosto, pride tudi detelejše seme ljulke med semenska žita.

Cilj razkuževanja semenskega žita

Znano je, da napada naša žita vrsta škodljivcev: vrane, miši . . . več kot navedeni škodljivci napravijo škode pri žitih žitne bolezni: snetljivost, rja itd. Tudi vse te žitne bolezni povzročajo živa bitja glivice, ki so vidne le z drobnogledom.

Obstojata dve skupini žitne bolezni Bolezenski trosi prve skupine vraslejo v samo zrno, pri drugi skupini pa se bolezenske klice oprimejo površine žitnih zrn. Z razkuževanjem uničimo bolezenske trose slednje skupine. Razkuževanje žita ne učinkuje na bolezni prve skupine. Prašnata snetljivost ozimnega žita je posebno nevarna. To je namreč snetljivost, ki zapusti od žitnega klasu samo steblo, dočim se njavi prah razkadi in okuži sosednje žitne rastline. Trosi te bolezni vrastejo v notranjost zrnja, zato ni mogoče na semenskem žitu ugotoviti, ali je okuženo ali zdravo, niti ni mogoče snetljivosti pregnati z razkuževanjem. Čeprav kupimo kvašeno semensko žito, ali pa ga sami kvasimo, se lahko prašna snet na žitu kljub temu pojavi.

Kakšne žitne bolezni preprečujemo z razkuževanjem semena?

Najškodljivejša bolezen, ki jo preprečimo s kvašenjem, je smrdljiva ali trda snet pri pšenici. Dalje uničujemo s kvašenjem trose pokrite sneti pri ječmenu ki je slična smrdljivi snetljivosti pšenice in drugim boleznim pri žitu, predvsem trosom prašnate sneti na ovsu in ovsu Obrambno učinkujoče je razkuževanje proti snežni plesni. Ta žitna bolezen je imenovana po tem, ker se pojavlja spomladi ko skopni sneg, v obliki sive pajčevine ali plesni na ozimnem žitu, predvsem na rži, pa tudi na ječmenu in pšenici. Zadružniki mislijo, da je ta pajčevina zaradi dolgo ležečega snega. To mnenje je le v toliko upravičeno, da se snežna plesen bolj razširi ob dolgo ležečem snegu. Povzročitelji te bolezni (zadružniki jo imenujejo pozebla žita) je neka glivica. Trosi te glivice se nahajajo na površini žitnih zrn. Uničimo jih lahko s kvašenjem semenskega žita s posebnimi razkužilnimi sredstvi. Uspeh kvašenja je v povečanju semenske kalilne sile in odpornosti rastlinic proti napadom bolezni.

Oblike razkuževanja

Kvašenje žita ima stoletno tradicijo. Nekdaj so uporabljali kmetje predvsem apno in lesni pepel. Dolgo so kvasili žita na dva načina. Žito so namakali nekaj ur v apneni vodi, ali pa so razgnojeno žito poškropili z apneno vodo. Pri suhem kvašenju, pa so apneni prah ali lesni pepel pomešali med žito Odkar poznamo modro galico, mnogi z njeno raztopino namakajo žito. V polodstotni raztopini namakajo žito vsaj 12 ur. Ta način ni priporočljiv, ker modra galica ubija kaljivost semena.

Danes razpolagamo s preizkušenimi sredstvi za razkuževanje. Vsa ta sredstva so »univerzalna«, kar pomeni, da učinkujejo proti vsem žitnim boleznim. Istočasno so pa vsa ta sredstva hudi strupi in je torej pri kvašenju — razkuževanju žita potrebna največja previdnost. Najbolj znana sredstva so: ceresan, abavit, gernusin, fusariol itd Vsako teh sredstev je možno dobiti v dveh oblikah: za suho in za mokro kvašenje. Poverjeništvo za kmetijstvo razpolaga letos s ceresanovim apnenim karbonatom.

Kateri način kvašenja je boljši? Pri suhem kvašenju je za človeka, ki delo izvaja, nevarnost zastrupljenja, ker se ta sredstva silno prašijo in je vdihavanje tega prahu zelo škodljivo. Tudi za oči in odprte rane je prah škodljiv. V vsem ostalem pa ima suho prašenje prednost pred mokrim, ker je veliko hitreje izvršeno, razen tega je žito, če vsega ne uporabimo za setev, možno zopet narediti uporabno s tem, da ga operemo v hladni vodi in takoj posušimo, da ne začne kliti.

Mokro kvašenje ima tudi ta nedostatek, da moramo žito pred setvijo sušiti, če ga takoj ne posejemo, ker sicer začne takoj kaliti. Če pa sejemo s sejalnico, je treba mokro kvašeno žito v vsakem primeru posušiti, ker mokro žito maši sejalnico.

Pri kvašenju moramo paziti na naslednje:

1. Žito moramo pred kvašenjem stehtati, da lahko izračunamo odstotek potrebnega kvasila.

2. Bobna ne napolnimo do vrha, temveč samo do tričetrtine (do prečne črte na notranji strani pri tovarniško izdelanih bobnih). Navadni bobni so prirejeni za kvašenje do 50 kg žita, večji pa pa do 70 kg.

3. Sredstva za kvašenje je treba točno stehtati. Za ozimna žita vzamemo navadno 100 gr kvasila na 50 kg žita. Navadno je posodam s kvasilom pridjana papirna vrečica, ki polna drži točno 100 gramov. Če te nimamo, moramo kvasilo tehtati.

4. Boben je treba dobro zapreti in počasi vrteti vsaj tri minute nekaj malo počakamo ter šele nato iztresemo.

5. Treba se je varovati prahu kvasilnega sredstva. Najboljše je nataknitи masko ali privezati moker robec pred nos in usta.

6. Vreče, v katerih je bilo razkuženo žito, je pred uporabo za mlevsko žito ali moko treba dobro oprati.

7. Z razkuževalnim sredstvom je treba ravnati tako kot z vsakim strupom; treba ga je skrbno zapreti in paziti, da ne pride v roke otrokom in neveščim ljudem, da ne bi prišlo do zastrupljenja

Zadružniki v naši deželi se zavzemajo velike spremembe v našem gospodarstvu. Streme za rekonstrukcijo kmetijstva, za dvigom kmetijske produkcije Vedo, da je med mnogimi agrotehničnimi ukrepi za dvig produkcije tudi zdravo, dobro seme — torej očiščeno in razkuženo. Zato zadružniki ne bodo posejali niti enega zrna, ki bi ne šlo skozi trijer in razkuževalni boben.

Sodelovanje v lokalnem tisku

Odkar je postalo »Naše delo« tednik, je nastala potreba po čim širšem zajemanju problemov na terenu brezpogojna nujnost, ki jo zahtevajo na eni strani graditelji socializma, po katerih je dan glasilu naslov »Naše delo«, na drugi strani pa to zahtevajo naročniki in bralci, ki želijo spoznavati lokalno razvojno stvarnost ter bogastvo delovnih uspehov, izkušenj in okvir težav.

Izpolnitev te naloge je mogoča edino ob pomoči delavcev in kmetov ter delovnih inteligentov v okraju, ki cenijo ljudstvo in njegove želje po spoznavanju družbeno političnega razvoja in ki ne pripisujejo dogajanju v planskem gospodarstvu slučajnih pojavov in uspehov, ker vidijo in cenijo uspehe marljivega dela delovnih ljudi.

V socialistični družbi se začenja delo s tekmovanjem, končano pa ni vse dotlej, dokler niso prikazani ljudstvu njegovi uspehi in premagane težave. Vendar se v tem oziru največ greši. Neštetokrat telefoničnih in osebnih vprašanj po razkrivanju problemov, po zdravih in škodljivih delovnih pojavih v pisarnah, podjetjih, obratih in tovarnah je ostalo brez uspeha. Mnogi problemi niso prišli v tisk zato, ker je znala večina odgovornih delavcev in uslužbencev pri organih oblasti in pri podjetjih, tovarnah, pri ekonomijah in zadrugah v okraju odložiti priliko za množično obravnavanje, kritiko in odobravanje z izgovorom: »Nič ni posebnega; do prihodnjič bomo že kaj zbrali; pri nas ne zna nikdo pisati člankov, nekaj pač napišite itd.« ali pa z izgovorom: »Vem, da bi moral, pa nimam časa.« Mnogi so res tako zatopljeni v delo, da za množico nimajo časa. Tako morajo mnogi marljivi delovni ljudje ostajati v očeh množice neopaženi ter morajo živeti v zavesti, da o njihovem delu množica ne razpravlja, čeravno je to večkrat mogoče. Večkrat množica ne ve, kaj so njene dolžnosti in kake naloge imajo njihovi funkcionarji. Večina življenja se tako odigrava v pisarnah na papirju. Revolucionarnost gospodarskih akcij in ukrepov ostaja na papirju v pisarniških predalih, po vaseh pa širi reakcija svoje parole in tudi v svet, da se manjša okvir privatnega sektorja v korist planskega gospodarstva. Mesto da bi bilo frontno glasilo organizator in mobilizator ter najzvestejši soborec delovnih ljudi v borbi proti vaškim veljakom, mora čakati iz tedna v teden na to, da se bo raztopil led na kupih skritih problemov.

Med ljudstvom še obstoja prepričanje, da je treba plačati, če se dajo v časopis članki. Pri tem bi morali misliti poedinci le na oglase in objave, ki jih je res treba plačati. Ne pride pa to v poštev pri člankih, ki zajemajo razčlenitev različnih problemov in pojavov v vseh gospodarskih sektorjih. Obratno, uredništvo daje za take razčlembe (črtice, članke, reportaže) honorar.

Mnogi delovni ljudje imajo občutek manjvrednosti ob misli na dopisovanje. Pozabljajo na to, da vsebujejo članki osnovne podatke o času, kraju in udeležencih dogajanja, materialnih sredstvih, uspehih in težavah ter oceno odziva pri ljudstvu, ko so se dogajanja pričela ali končala.

Vse te objektivne in subjektivne težave se odražajo v tem, da je v vsaki številki glasila zajetih premalo problemov, da razčlembe dogodkov večkrat niso prepričevalne ali pa da je v številki preveč poučnega gradiva, ki nadomešča manjkajočo terensko problematiko itd.

Nujno je, da postane »Naše delo« v bodoče močna moralna opora in orožje vseh delovnih ljudi v okraju v borbi proti izkoriščanju in v naporih za zgraditev socializma. To orožje bo v pomoč vsem aktivistom in funkcionarjem, ki se res hočejo boriti. Ob tej volji ne bodo opuščali prilik, da bi opisali terenske in borbene izkušnje in da bi dali množici priliko oceniti družbi koristna in škodljiva dejanja.

Bodoče izhajanje tednika ne bo zadevalo na težave, ko bo imelo na razpolago dopise iz vrst delavcev in uslužbencev v organih oblasti in iz vrst funkcionarjev OF ter iz vrste neštetih naročnikov, ki se ne bodo zadovoljevali samo s čitanjem, ocenjevanjem in odobravanjem napisanega, temveč šele z opisovanjem problemov, ki jih sami poznajo in ki jih ne morejo rešiti sami, ampak le množica.

Uredništvo je te dni z dopisi povabilo vse urade, ustanove, podjetja ter tovarne v okraju na dopisovanje, da bodo člani njihovih kolektivov našli v glasilu opise in slike svojega dela, ki bodo vsemu ljudstvu v okraju dokaz neomajne volje za graditev socializma v FLRJ.

Uredništvo

Na Drž. nižji gimnaziji v Ormožu se vrše razredni izpiti za I. in II. razred dne 5. septembra, za III. razred 6 septembra, tečajni izpiti dne 7 septembra. Naknadno vpisovanje bo 9. septembra, začetek rednega pouka pa 10. septembra 1949.

Drugo tekmovanje reproduktivnih glasbenih umetnikov FLRJ bo od 20. do 27. novembra 1949 v Ljubljani. Vse interesente obveščamo, da je rok za prijavo k tekmovanju podaljšan preko 1. septembra in traja do zaključno 20. septembra 1949. Prijave, poslane po 20. septembru 1949, se ne bodo mogle več upoštevati. Prijave se naročajo in vlagajo pri Sekretariatu organizacijskega odbora II. jugosl. tekmovanja reproduktivnih glasbenih umetnikov FLRJ, Ljubljana, ministrstvo za prosveto.

(Nadaljevanje s 1. strani)

leti na šolanje. Nad 60 teh otrok je še v Sovjetski zvezi in obupani in ogorčeni starši že dolge mesece ne dobijo od njih nobenih poročil, čeprav so tudi sovjetski vladi pisali: »Vrnite nam naše otroke! Nihče ne sme našim otrokom jemati domovine in doma! Ne damo svojih otrok za janičarje!« Taka pisma je spremljala nota naše vlade, na katero pa Sovjetska zveza noče odgovoriti.

Prevzgoja nedoletnih otrok v sovražnike lastne domovine se torej nadaljuje. O tem priča pismo 13 letnega Petra Tadiča, ki ga je po dolgih mesecih prejela njegova mati. Matere se dešek še spominja, marsikaj iz svoje rane mladosti in doma pa je že pozabil in pod vplivom nove vzgoje je v srbsko-ruski mešanici napisal: »... tada ja ću damoj kagda Titu ubijut!« Če ne bi bilo dovolj drugih dokazov, bi že te besede prevzgojenega otroka postavile na lažt trditev sovjetske note, da v resoluciji Informbiroja ni niti pomisleka, še manj pa besede o nasilnem strmoglavljenju državnega sistema v Jugoslaviji.

Dobro leto informbirojevske prakse je prineslo našim ljudem že toliko dokazov, — ne papirnatih, temveč konkretnih, ki smo jih občutili na lastni koži in dan za dnevom, — da se lahko pomilovalno nasmehnejo nad s slepoto udarjenimi pisci sovjetskih not, ki so že z vso propagando oznanjali, da se naša vlada ne bo upala objaviti vsebine njihovih žaljivih, zaletelih, velike Sovjetske zveze nedostojnih dokumentov. Če bi bila naša vlada res za hip oklevala ne bi nikdar zato, ker bi se mogoče bala teh revnih obtožb, marveč iz bojazni, da bi postalo razočaranje našega delovnega ljudstva nad današnjimi vodniki Sovjetske zveze še težje in večje, — ker bi se bala za veliko in globoko ljubezen naših ljudi do Sovjetske zveze, ki jo je vzgajala in poglabljala v njihovih srcih dolga leta naša Partija. To bi bil edini vzrok za našo bojazen. In poleg drugih vzrokov je prav to nedvomno eden glavnih razlogov, da je odgovorna naše vlade tako miren, zadržan in dostojanstven. Kdor je poslušal te dni užaljene in nepopisno razočarane komentarje naših ljudi, ki dobesedno niso mogli verjeti lastnim očem, ko so prebirali sovjetsko noto, se je lahko prepričal o vsem tem z iskrenim obžalovanjem.

Vse oblike špekulacij imajo izkoriščevalske cilje

Znova in znova ima okrajno sodišče v Ptuju opravka z ljudmi, ki v svoji želji po protipravnem premoženjskem pridobivanju pridejo v nasprotje z zakoni ljudske oblasti ter s svojimi dejanji skušajo zavirati popolnejše oskrbovanje delovnih ljudi v naši državi.

Dne 6. avgusta t. l. se je pred sodiščem v Ptuju zagovarjal Matjašič Janez, kmet iz Zlatoličja 59 KLO Starše, ker je dal v gospodarskem letu 1948-49 nepopolno prijavo s pšenico in ržjo posejanih površin na svojih njivah. Prijavil je namreč samo 1,22 ha setve, posejal pa je 1,80 ha. Jasno je, da je hotel z večjo nekontrolirano količino življenjskih potrebščin špekulirati ter si potom tega pridobiti imovinsko korist brez primernega truda.

Matjašič Janez je kljub številnim primerom obsodb istovrstnih špekulantov večinoma iz vrst večjih kmetov, ki jih je v preteklih mesecih Okrajno sodišče v Ptuju obravnavalo, in ki so mu morali biti znani, zakrivil opisano dejanje. Tekom šestih mesecev zapora, ki mu jih je odmerilo sodišče za storjeno kaznivo dejanje, bo imel priliko premišljevati o tem, da je veliko boljše opustiti poskuse špekuliranja in izkoriščanja trenutnih težav, ki jih ima ljudska oblast s preskrbovanjem delovnih ljudi ter živeti na račun poštenih delovnih ljudi s trudom svojih rok, kakor to dela velika večina državljanov naše države. Ps.

Nekateri krajevni ljudski odbori še niso napravili razreza obvezne reje živine

Kljub mnogim kritikam dela nekaterih krajevnih ljudskih odborov v ptujskem okraju jih imamo še vedno precejšnje število, ki svojih dolžnosti, katere so sprejeli z izvolitvijo, ne izpolnjujejo tako, kot je to v interesu graditve socializma v naši državi, ali postavljenih nalog ne rešujejo pravočasno, ali jih rešujejo z vidika lokalpatriotizma, včasih tudi oportunizma.

V posebno jasni luči se je to pomanjkljivo poslovanje nekaterih krajevnih ljudskih odborov pokazalo v zadnjem času, ko je bilo treba napraviti razrez obvezne reje živine. Imamo KLO, ki kljub dejstvu, da je bil postavljen končni rok izvršitve gornje naloge 4. avgust, še dosedaj niso naloge izvršili, kljub nujnosti obvestitve kmetovalcev, ali pa so jih izvršili tako pomanjkljivo, da jim je bilo treba vse vračati. Posebno malomarni krajevni ljudski odbori, kot so Leskovec, Rogoznica, Turški vrh, Trnovska vas in še nekateri so razrez napravili zelo površno. KLO Dolena se celo izgovarja, da sploh ni dobil tozadevne okrožnice. V Obrežu, Polenšaku in Vitomarcih so pri preračunavanju vzeli prenizek ključ, v Majšperku pa so kmetovalci ostali brez vsakega pojasnila ter hodijo tajnika Turkuš Janeza vpraševat, če smejo rediti samo toliko živine, kot imajo predpisano. Iz tega je razvidno, da krajevni ljudski odbor Majšperk ni napravil pravilnega razreza, ali pa da kmetovalcem sploh ni pojasnil naloge, ali pa, da se je preveč birokratsko držal izračunanega ključa in ni pravilno zajel možnosti razvoja živinoreje v svojem kraju.

Krajevni ljudski odbori: Lovrenc, Stoperce, Spuhlja, Slatina, Slavščina, Sestrže, Juršinci, Cirkovci, Naraplje, Žetale, Biš, Brezovci, Bišečki vrh, Desternik in še nekateri pa po svoji stari navadi sploh še niso razreza napravili. Njihovo malomarno in površno delo je sicer znano vsem poverjeništvom pri OLO ter zahteva končnega razčiščenja.

Lepo izdelane plane razreza so napravili krajevni ljudski odbori: Gajevci, Janežovci, Grajena, Hum, Marjeta, Borovci, Bukovci, Ptujska gora in Središče, katerih poslovanje je tudi v pogledu administracije večinoma v redu.

Borba za socializem zahteva tako od vsakega poedinca, kot od organov ljudske oblasti, od najnižjih do najvišjih popolno in dosledno delo ter natančno izpolnjevanje dolžnosti. Mnogi ljudje naštetih krajevnih ljudskih odborov se tega dejstva še niso zavedali ali pa se tega v svojem oportunističnem odnosu, ki temelji na lokalpatriotizem nočejo zavedati. Skrajni čas je, da s svojo dosedanjo prakso prenehajo ter dajo delovnim ljudem svojega kraja vzgled natančnega in doslednega dela, ker bo le tako delo rodilo zaželene sadove.

k. n.

Kmečke komisije se lahko uveljavijo samo z borbenim delom za zgraditev socialističnih vasi

Kmečka komisija pri OOOF v Ptuju bi morala izvrševati naloge, ki bi jih 56 članov kmečkega sveta ocenilo kot najnujnejše. Ker so ti člani v službah v kmetijsko obdelovalnih zadrugah, na zadružnih ekonomijah in na državnih posestvih, deloma pa v privatnem kmetijskem sektorju, poznajo vso problematiko življenja v kmetijstvu zaposlenih delovnih ljudi, zato jim ni težko najti oblik političnega in gospodarskega življenja na vaseh. Od njih upravičeno pričakuje Osvobodilna fronta, da bodo znali dajati kmetijskemu življenju tako obliko in vsebino, ki bo odgovarjala razvoju kmetijstva v socialističnem gospodarstvu.

Dne 22. avgusta je bila sklicana seja kmečkega sveta v dvorano MLO v Ptuju. Graditev socializma je segla z vso resnostjo na vasi ter postavila vse funkcionarje, med njimi tudi kmečki svet pred resne naloge. Mimo kmečke komisije se ne more izvajati uredba o odkupu. Kmečka komisija bi morala prikazovati v kmetijstvu premalo zaposlenim ljudem nujnost prehoda v zadružni in državni sektor, ki sta edina v stanju nuditi življenjske pogoje, ki si jih želijo delavci iz podeželja. Vse te naloge so bile opravičilo za sklicanje seje. Udeležba 12 članov je dokazala, da je v kmečkem svetu le del borbenih ljudi, ki razumejo sedanjo stopnjo razvoja in ki so v stanju nuditi pomoč v borbi proti vsem oblikam izkoriščanja v privatnem sektorju, ki so v stanju iti v spopad z dediščino preteklosti in nuditi pomoč pri graditvi socialistične družbe.

Nizki odstotek udeležbe za OF ni neuspeh, temveč dokaz, da je treba vzgojiti kmečki svet, ki se bo zavedel, da je graditev socializma graditev prve stopnje komunistične družbe in da v komunistični družbi ni mogoče iskati opore v nekaterih strahopetnih in oportunističnih kmečkih ljudeh, ki bi še naprej zavirali delo kmečkega sveta in hromili ta delovni sektor Osvobodilne fronte.

P. C.

Knjižni trg

Državna založba Slovenije, podružnica Ptuj, ima lepo izbiro leposlovnih, strokovnih, političnih, kmetijsko-gospodarskih in gospodinjskih knjig.

Izmed zadnjih novitet so: Gogolj: Mrtve duše, Saltykov: Gospoda Golovljevi, Lenin: Zbrano delo, Melik: Jugoslavija, Tito: Graditev nove Jugoslavije, II, Cankar: Na klancu (klasje 18—19), Iljin: Veliki tekoči trak, Potrč: Lacko in Krefli, Mala knjižnica 21-22, Koser: Teorija letanja, London: Beli očnjak. Po njih prav pridno posegajo knjižnice državnih posestev in kmečkih obdelovalnih zadrug.

Kot posebno aktivne so sledeče knjižnice: Sindikalna knjižnica Ptuj, Tovarna aluminija Strnišče, Tovarna volnenih izdelkov Majšperk, Državna posestva: Zavrč, Turnišče, Št. Janž, Dornava, Podlehnik; Sindikalna knjižnica »Pletarna Ptuj«, Frontna knjižnica Breg, OK KPS Ptuj. Navedene knjižnice kupujejo vsa redno izhajajoča dela.

Posebno razveseljivo je zanimanje med kmečko-delavskim prebivalstvom, ki prav pridno posega po izbiri, ki jo nudi knjigarna.

Razen navedenih del imamo tudi prav lepo izbiro gradiva za študijske knjižnice: Nachtigal: Euchologium sinaiticum I.-II., Razprave iz pravnega razreda I.-III. Korošec: Staroslovansko svetišče na Ptujskem gradu, Trinkov zbornik, Levstikov zbornik, Cankarjev zbornik ter drugo. Zdravstvene knjige: De Kruif: I. do III., Šavnik: Zdravljenje raka, Čelesnik: Paradentoza, itd., kakor tudi lepo izbiro hrvaško-srbskega leposlovja ter strokovno-gospodarskega in razne slovarje v vseh jezikih, revije, drame, igre, zakone, šolske knjige in tiskovine.

Odbori Osvobodilne fronte morajo ravno s konstruktivno kritiko buditi v naših množicah pravi, ljudsko-demokratični čut in jih vzpodbujati k neposrednemu sodelovanju pri naših političnih in gospodarskih stvareh. Na eni strani sproščena konstruktivna kritika, na drugi strani razkrinkavanje in izločanje vseh negativnih elementov iz organov naše oblasti in Osvobodilne fronte, to bo usposobilo naše odbore za resnično pozitivno delo.

Iz nalog OF.

Fizkultura

Fizkulturni tečaj v Strnišču

Najvažnejša naloga fizkulturne organizacije v prvi petletki je prodreti na naše podeželje in vključiti v telovadna društva in vode vso kmečko mladino. Da bi vzgojil za to potrebne strokovne kadre, bo priredil Okrajni telovadni odbor v Ptuju v času od 5. do 19. septembra v Strnišču fizkulturni tečaj za mladince in mladinke iz našega podeželja, ki imajo veselje do fizkulturnega udejstvovanja in bi se v tečaju usposobili za vodnike in vodnice vaških telovadnih društev in vodov. Že sedaj vlada med našo kmečko mladino za ta tečaj precejšnje zanimanje in so se prvi tečajniki že prijavili na Okrajnem telovadnem odboru. Potrebno pa je, da pošljejo v ta tečaj vsaj po enega mladinca in mladinko vsi vaški aktivi LMS, posebej pa še vse kmetijsko obdelovalne zadruge, vinarske zadruge ter državna posestva, kajti tudi preko fizkulturnega dela bomo lahko coprinesli znaten delež pri socialistični izgradnji naše vasi.

V tečaju se bodo tečajniki seznanili z vsemi osnovami sodobne telesne vzgoje, s športnimi igrami, lahko atletiko, skupinskimi in prostimi vajami, plavanjem itd. Predavali jim bodo naši najboljši fizkulturni strokovnjaki v okraju. Razen tega se bodo tečajniki udeležili tudi okrajnega prvenstva v lahki atletiki in društvenega nastopa v Markovcih ter tam na konkretnih primerih spoznavali metode in prijeme za svoje bodoče delo.

Vsi, ki bi hoteli obiskovati ta tečaj, naj se prijavijo čimprej na Okrajnem telovadnem odboru v Ptuju, kjer dobe vsa nadaljnja pojasnila.

Okrajno prvenstvo v lahki atletiki

Okrajni telovadni odbor v Ptuju priredi dne 11. septembra t. l. okrajno prvenstvo v lahki atletiki za moštva in posameznike. Za moštveneja zmagovalca je razpisan lep prehodni pokal. Pravico nastopa na tekmovanju imajo vsi člani telovadnih društev ter člani mladinskih in sindikalnih aktivov. Točen razpis prvenstva imajo vsa telovadna društva in okrajni telovadni odbor v Ptuju.

V. K.

MOŠTVI ZA ODBOJKO IZ SREDIŠČA IN PTUJA STA SODELOVALI NA POKALNEM TURNIRJU V SLOVENJEM GRADCU

V Slovenjem Gradcu se je vršil 20. in 21. avgusta letos pokalni turnir TD Slovenjega Gradca, ki se ga je udeležilo 13 najboljših ekip za odbojko iz vse Slovenije. Zaradi odsotnosti nekaterih ekip tekmovanje ni moglo določiti kandidatov za dopolnitev dveh praznih mest v slovenski ligi.

Iz ptujskega okraja sta na tekmovanju sodelovali ekipi iz Središča in Ptuja. V sobotnem izločilnem tekmovanju je ptujska ekipa izpadla ter naslednji dan igrala v tolažilnem turnirju, Središče pa, ki je bilo med sodelujočimi moštvi edino iz podeželja, je sodelovalo v prvi skupini, torej v skupini najboljših ekip Slovenije ter zasedlo 6. mesto.

Uspeh moštva iz Ptuja pri obstoječi razširjenosti igre v Ptuju ni mogel biti boljši. Odgovorni funkcionarji TD Ptuja bodo morali razširjenosti odbojke v Ptuju posvetiti veliko več pozornosti, kot so ji doslej, ker za to obstojajo vsi pogoji in kar bo rodilo gotovo boljše uspehe.

TD Središče je na turnirju sodelovalo brez vsake priprave in treninga ter kljub temu doseglo lep uspeh. Če bi opisane pomanjkljivosti obeh moštev iz ptujskega okraja odpadle, bi lepši uspehi lahko veliko prispevali k razširjenosti te lepe fizkulturne panoge v našem okraju.

B. N.

POPRAVEK

V štev. 20 opisani tesar Habjanič Janez je iz Lešnice, a ne iz Loperšic.

Obrtnikom in kmetijstvu ni dovoljeno uporabljati električnih strojev in aparatov v času svetlobnih konic, to je v času od 6. do 8. in od 17. do 22.

Vsak potrošnik mora s štednjo in gospodarsko uporabo električne energije pomagati k rešitvi elektroenergijskega vprašanja.

M. Iljin

Priroda in ljudje

PEGE NA SONCU IN PEGE NA ZEMLJI

Slabe letine, leta lakote so se vrstila vse bolj pogosto. V 18. stoletju je bilo štiri in trideset let lakote, v 19. stoletju štirideset, v 20. stoletju pa so si sledila kar druga za drugim: 1901, 1905, 1906, 1907, 1908, 1911, 1912...

O vzrokih slabih letin so se prepirali učenjaki na zborovanjih in pisali dolge učene razprave: agronomske, astronomske, etnografske in celo psihološke — o duši ruskega kmeta!

Agronomi s kokardami na čepicah so govorili, da se zmanjšuje plodnost tal zato, ker vlada baje v prirodi neki zakon o pojemajoči rodovitnosti tal.

To je prav tisto, kakor če bi dejali: dežuje zato, ker je neki zakon, po katerem dežuje.

Ljubitelji meglenih kozmičnih teorij so razlagali stvar drugače. Govorili so: vzrok je v sončnih pegah! Z dolgimi računi so dokazovali, da nastopijo slabe letine prav v tistih letih, ko se pokažejo na soncu največ peg. Kako modra teorija! A stvar je bila v resnici mnogo preprostejša.

Pravi, poglavitni vzrok slabih letin ni bil v sončnih pegah, ampak v pegah na zemlji.

Če bi bili učeni agronomi in učeni astronomi kratko in malo odšli na vas in primerjali pomješčikovo polje s poljem revnega kmeta, bi bili spoznali, da sta pri najslabši letini rž in oves pri pomješčiku gostejša in višja kakor pri kmetu.

Zakaj je bilo tako? Ali morda zato, ker je sijalo na pomješčikova polja drugo sonce, ki ni bilo tako pegasto? Ali pa so morda na pomješčikovih poljih veljali drugi prirodni zakoni?

Ne. Vsa stvar je bila v tem, da so bili pomješčikovi konji siti, da je imel dovolj živine in da je bila zemlja prerana z izvrstnim angleškim plugom. Siromašni kmet pa je imel zemlje malo, njegov konj se je komaj držal na nogah in zemlja je bila z ralom komaj zorana. Tu je bil vzrok »pojemajoče rodovitnosti«!

In čim manj je zemlja dajala kmetu, tem več je potreboval.

Kmet je jemal zemljo pri istem pomješčiku v zakup in plačeval zanjo drag denar. A tudi za samega sebe ni plačeval malo.

Kajti kmeta niso osvobodili zastonj, marveč za denar — za odkupnino.

Kar je moral kmet za svojo osvoboditev plačati, se je tudi imenovalo — »odkupno plačilo«.

Lahko si pomislil, da gre tu za odkup ljudi, ki jih je bila ugrabila razbojniška tolpa.

Odkupnino so plačevali očetje in otroci pa še vnuki.

Rečeno je bilo, da odkupujejo zemljišča, ki so jim jih bili dodelili, dejansko pa so plačevali mnogo več, kakor je bila zemlja vredna. Niso plačevali torej samo zemljo, ampak tudi zase.

»Revni kmet je moral«, tako beremo v knjigi »Rusija«, »plačevati 51 rubljev zakupnine za zemljo, ki mu je manjkala in 7 rubljev 20 kopejk odkupnega plačila«.

»Prvo vsoto je plačal, čeprav si je moral denar izposoditi ali prodati svoje delo v naprej, kajti sicer ne bi bil dobil svoje žetve s 7 rubljih in 20 kopejkami pa je moral neizogibno ostati v zaostanku.«

Plačuj vse življenje odkupnino zase, povrhu prodajaj še svoje delo v naprej! In če vsega ne obdelaš, ostaneš brez svoje žetve.

Dolgovi in zaostanki kmetov so naraščali. Da bi se izkopal iz njih, je kmet prodal konja, prodal kravo.

»Število kmetij brez konjev stalno narašča in je sedaj doseglo 31,7 odstotka.«

Skoraj tretjina vseh kmetij je bila brez konja.

A kako naj bi bile delale brez konja? Z rokami vendar ne moreš dvigniti tisoč ton zemlje!

»Gospodar propadle kmetije brez konja je zabil okna svoje koče, spravil majhne otroke pri sorodnikih in odšel z ženo po svetu iskat zaslužka.«

Ljudje so zapuščali zemljo, ki jih ni mogla prerediti, in odhajali, se vdinjali kot dninarji in hlapci ali prijeli za delo v tovarnah, se selili v obrobne pokrajine v Sibirijo.

A tudi tam ni bilo bolje.

V 16. zvezku »Rusije«, ki opisuje zahodno Sibirijo, beremo naslednje:

»Stiska znatnega dela prebivalstva, ki so ga uničile pogoste lakote v zadnjem času, ki je moralo prodati živino zato, da si je kupilo kruha in plačevalo davke — pri izterjevanju le-teh krajevna oblastva pogosto ne poznajo nobenega prizanašanja — ovira vsakršen napredek poljedelstva.«

Tudi v Sibiriji je bila torej lakota, tudi v Sibiriji oblastva »niso poznale nobenega prizanašanja«.

In vendar so se selili ljudje v Sibirijo. Sami od sebe, prostovoljno so šli tja, kamor so v tistih časih gonili obsojence z vojaško stražo.

(Nadaljevanje sledi)

Poravnajte naročnino!

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik: Vraničar Jože — Naslov uredništva NAŠE DELO Ptuj — Tisk Mariborske tiskarne